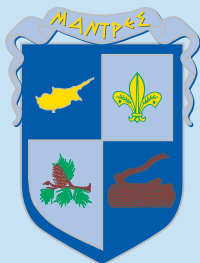

Υπό την Υψηλή Προστασία του Προέδρου της Δημοκρατίας
ΣΩΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Σχολή Προκαταρκτικής Εκπαίδευσης Βαθμοφόρων

ΒΟΗΘΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

**Γενική Εφορεία
Εφορεία Εκπαιδεύσεως
Κόρνος 2004**

Σχολή Προκαταρκτικής Εκπαίδευσης Βαθμοφόρων

ΒΟΗΘΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

**Γενική Εφορεία
Εφορεία Εκπαιδεύσεως
Κόρνος 2004**

Copyright © 2004
Σώμα Προσκόπων Κύπρου
ISBN: 9963-7811-7-9

Κυβερνητικό Κτιριακό Συγκρότημα Ζ48
Τ.Θ. 24545, Τηλ.: 22663587, Φαξ: 22662729, 1301 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Εκτύπωση: Τυπογραφείο IMPRINTA LTD, τηλ.: 22815131, Λευκωσία

Πρός τους νέους Βαθμοφόρους

Αδελφοί μου,

Σας καλωσορίζω στο πρόγραμμα της εκπαίδευσης των Βαθμοφόρων του Σώματος Προσκόπων Κύπρου και σας ευχαριστώ εκ μέρους όλων των παιδιών - μελών του Σώματος γιατί με την ένταξη σας στην ομάδα των στελεχών έχετε τάξει σαν σκοπό της ζωής σας να βοηθήσετε τους νέους μας μεταλαμπαδεύοντας τους τις πανανθρώπινες αξίες της παγκοσμίας προσκοπικής κίνησης.

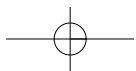
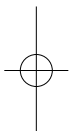
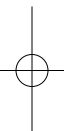
Τα παιδιά και οι νέοι σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, έχουν την ανάγκη μιας υγιούς κοινωνίας μέσα στην οποία να ζήσουν, να δραστηριοποιηθούν και να δημιουργήσουν. Η δική μας συνεισφορά στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου, είναι η υποστήριξη των παιδιών και των εφήβων έτσι ώστε να διαμορφώσουν ένα υγιή χαρακτήρα και να αποκτήσουν τις αναγκαίες αντιστάσεις που θα τους προστατέψουν από τις κατοτοπιές και τα δύσβατα μονοπάτια της ζωής. Ταυτόχρονα να καλλιεργήσουν αρετές και αξίες που θα τους καταστήσουν χρήσιμα μέλη της κοινωνίας.

Η συνεχής εκπαίδευση, καθοδήγηση και υποστήριξη των βαθμοφόρων έτσι ώστε να επιτελούν με τον πιο καλό τρόπο τα παιδαγωγικά καθήκοντα τους αποτελεί την ύψιστη μας προτεραιότητα. Για το λόγο αυτό θα ήθελα να σας παροτρύνω να αξιοποιήσετε τις γνώσεις, τις δεξιότητες και εμπειρίες που θα αποκτήσετε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα προς όφελος των παιδιών και των νέων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Οι συνεργάτες μου στη Γενική Εφορεία και στις Επαρχιακές Εφορείες και εγώ, θα είμαστε πάντοτε υποστηρικτές και συμπαραστάτες προς όλες τις προσπάθειες που θα κάνετε τόσο για την προσωπική σας ανάπτυξη ως βαθμοφόροι, όσο και για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών του Σώματος.

Με προσκοπικούς Χαιρετισμούς

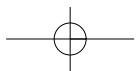
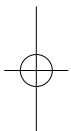
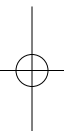
Αντρέας Λάμπρου
Γενικός Έφορος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Γενικού Εφόρου	3
A3. Σημειώσεις	7
A4. Η Εκπαίδευση των Βαθμοφόρων	8
B1. Εισαγωγή στην Προσκοπική Κίνηση	9
B2. Παγκόσμιος – Ελληνικός – Κυπριακός Προσκοπισμός	12
Γ1. Να Είσαι ο Αρχηγός μιας Ομάδας	14
Δ1. Ομαδικές Εργασίες	16
Δ2. Οι Βαθμοφόροι του Συστήματος	17
Ε1. Αρχές – Αποστολή – Μέθοδος του Προσκοπισμού	18
Ε2. Θεμελιώδεις Αρχές και Προσκοπική Μέθοδος	20
Η1. Οι Κλάδοι	24
Η2. Σύστημα Προσκοπικών Τμημάτων (Πίνακας)	25
Η3. Εξάσκηση στη Χρήση Πυξίδας σε Περιορισμένο Χώρο	26
Η4. Η Μπαζούκα	33
Η5. Ο Πύργος των Δέκα Λεπτών	35
Η6. Το Παιχνίδι και το Τραγούδι στον Προσκοπισμό	37
— * Σημειώσεις που θα ετοιμάσει το Προσωπικό της Σχολής για τις Δράσεις που θα Παρουσιάσουν στις Βάσεις	
Θ1. Πνευματική Ανάπτυξη	41
Θ2. Προβλήματα της Εποχής μας και ο Προσκοπισμός	44
Θ3. Προσκοπισμός και Εθιστικές Ουσίες	45
Ι1. Πηγές	49
Κ1. Ένταξη στα Τμήματα Παιδιών με Ειδικά Προβλήματα	52
Κ2. Παιχνίδια για Όλους	55
Λ1. Ατομικές Εργασίες	57

* Θα ετοιμαστούν από το Προσωπικό της Σχολής

Θέμα A3

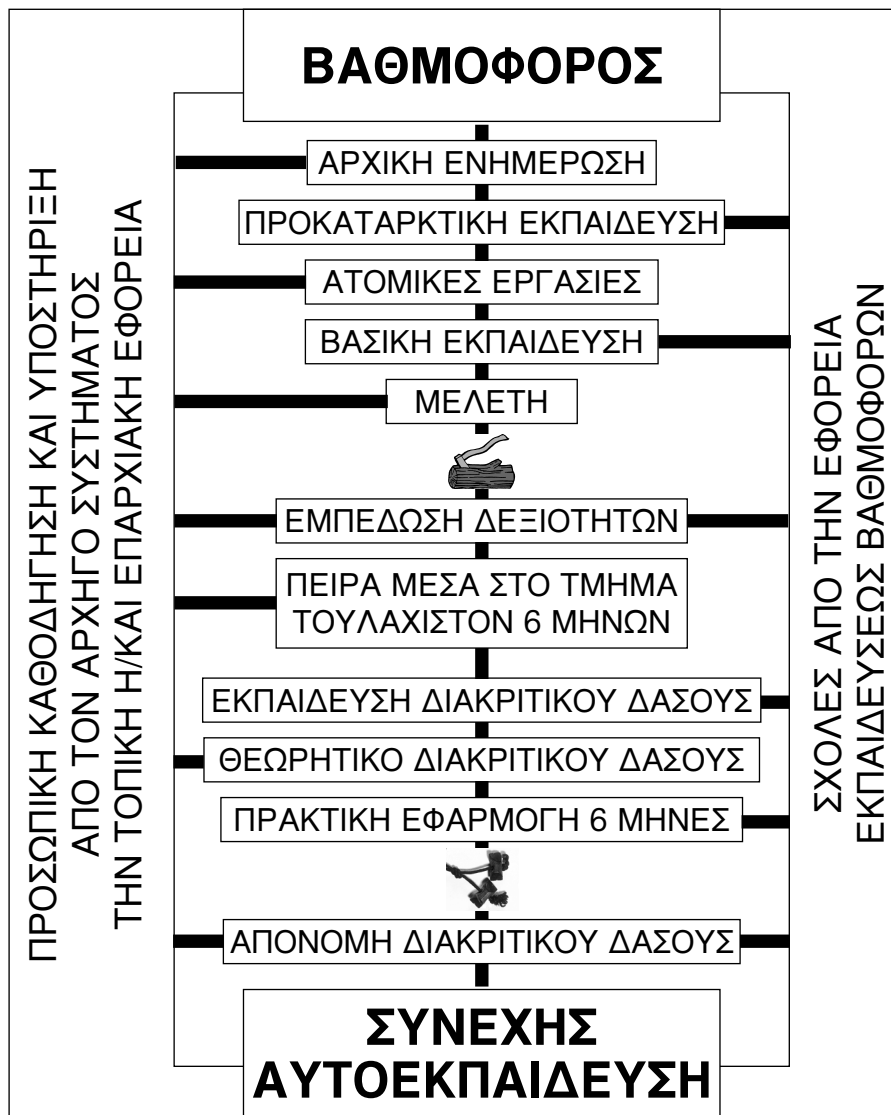
Σημειώσεις

Οι Σημειώσεις που κρατάμε στις Σχολές βοηθούν στην εμπέδωση των γνώσεων, συμβάλλουν στην εγρήγορη του πνεύματος, και δεν αφήνουν τους Εκπαιδευόμενους αφηρημένους στην καρέκλα. Αν και σε μερικά θέματα δίδονται σημειώσεις, οι προσωπικές σημειώσεις είναι χρήσιμες διότι συμπληρώνουν σημεία που δεν καλύπτονται στις γραπτές σημειώσεις που οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν σημαντικά και αναφέρονται στις ομιλίες, συζητήσεις, ή παρουσιάσεις.

Ο κάθε ένας κρατά σημειώσεις με το δικό του τρόπο. Οι εισηγήσεις που ακολουθούν όμως θα σας φανούν χρήσιμες:

1. Προσέχετε να μη χάνετε τη συνέχεια της ομιλίας ή της παρουσίασης ασχολούμενοι με το γράψιμο. Μπορείτε να γράφετε ορισμένες λέξεις κλειδιά και να συμπληρώσετε τις σημειώσεις σας μετά, όταν θα έχετε χρόνο.
2. Στο τέλος μιας ομιλίας ή παρουσίασης μπορείτε να ζητήσετε διευκρινήσεις από τον Ομιλητή για κάτι που δεν έχετε καταλάβει.
3. Για κάθε νέο θέμα χρησιμοποιείτε νέα σελίδα. Δώστε τίτλο και αριθμίστε τις σελίδες.
4. Αφήνετε χώρο για σημεία που θα συζητηθούν αργότερα, και διευκρινίσεις που σκοπεύετε να ζητήσετε στο τέλος.
5. Προσπαθήστε να γράφετε καθαρά από την αρχή, ώστε να μη χρειαστεί να τις καθαρογράψετε αργότερα, διότι πιθανόν να μη βρείτε χρόνο να το κάνετε.
6. Χρησιμοποιείτε τη γραφική ύλη που σας βολεύει, μολύβι, πένα ή "felt pen", κόλλες με γραμμές ή χωρίς γραμμές.
7. Συμπληρώνετε τις σημειώσεις σας με ευδιάκριτα σκίτσα με τους αναγκαίους τίτλους.
8. Χρησιμοποιείτε τις σημειώσεις σας. Διαβάζετέ τις κάπου-κάπου και συμπληρώνετε τις από άλλες πηγές. Συζητάτε τις σημειώσεις σας με άλλους Βαθμοφόρους και μοιραστείτε τις μαζί τους.
9. Φυλάγετε τις σημειώσεις σας μαζί με όλες τις άλλες σημειώσεις των θεμάτων που θα σας δοθούν. Χρησιμοποιείτε ένα φάκελο όπου θα τοποθετείτε τις σημειώσεις και τα φυλλάδια από όλες τις Σχολές που θα συμμετέχετε. Παρόμοια θέματα από διαφορετικές Σχολές μπορούν να είναι μαζί. Ο φάκελος των σημειώσεών σας μπορεί να χωριστεί σε τέσσερις ενότητες: Αρχές, Οργάνωση, Προγράμματα, Τεχνικά θέματα.

Θέμα Α4

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ

Θέμα Β1

Εισαγωγή στην Προσκοπική Κίνηση

Ιστορικό

Ο Προσκοπισμός ξεκίνησε στην Αγγλία το 1907, και βασίστηκε στις ιδέες του Λόρδου Μπέιτεν Πάουελ και στο βιβλίο του «Προσκοπισμός για Παιδιά». Τόσο το βιβλίο όσο και το προσκοπικό πρόγραμμα αποδείχτηκαν ότι είχαν παγκόσμια απήχηση στις καρδιές των παιδιών και πολύ γρήγορα απλώθηκαν σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Ενώ όμως οι σκοποί του Προσκοπισμού και οι αρχές του, δηλαδή ο Νόμος και η Υπόσχεση, είναι πάντα επίκαιρα και παγκόσμιας αποδοχής, το ευέλικτο Προσκοπικό πρόγραμμα δουλειάς, προσαρμόζεται ανάλογα έτσι που να καλύπτει τις ανάγκες της νεολαίας και της κοινωνίας μέσα στην οποία ζουν οι Πρόσκοποι σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

«Η συμβολή του Προσκοπισμού στην κοινωνική ανάπτυξη» είναι ένα θέμα που υλοποιείται σήμερα σε πολλές χώρες του κόσμου.

Η Προσκοπική παιδαγωγική μέθοδος, ως συγκροτημένη μέθοδος, εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην Αγγλία το 1908. Σταδιακά επεκτάθηκε σε άλλες χώρες και ενώ το 1911 υπήρχαν 12 αναγνωρισμένα διεθνώς Σώματα Προσκόπων, το 1980 ο αριθμός αυτός έφθασε τα 112 με συνολική δύναμη 13.877.768 μέλη. Σήμερα τα μέλη είναι γύρω στα 30 εκατομμύρια σε περισσότερες από 162 χώρες και περιοχές.

Θέση

Η Παγκόσμια Προσκοπική Κίνηση είναι μια «Κίνηση Ελεύθερων Ανθρώπων», που σκοπό της έχει την δημιουργία καλών πολιτών. Συναμά προσπαθεί να αναπτύξει τη συνεργασία και τη φιλία μεταξύ των Προσκόπων όλου του κόσμου, για την εδραίωση και διατήρηση της παγκόσμιας κατανόησης και ειρήνης.

Παγκόσμια Οργάνωση

Το 1922 τα τότε 31 Εθνικά Προσκοπικά Σώματα συνήλθαν στο Παρίσι στην Πρώτη Παγκόσμια Προσκοπική Συνέλευση. Αφού ενέκριναν τον Καταστατικό Χάρτη της Παγκόσμιας Προσκοπικής Κίνησης, αποφάσισαν την καθιέρωση της μόνιμης Παγκόσμιας Επιτροπής και της Γραμματείας που πήρε το όνομα Παγκόσμιο Προσκοπικό Γραφείο.

Παγκόσμια Προσκοπική Συνέλευση

Σ' αυτή συμμετέχουν 6 αντιπρόσωποι από κάθε χώρα, με ίσο αριθμό ψήφων, άσχετα με την αριθμητική δύναμη κάθε χώρας/μέλους. Συνέρχεται κάθε τρία χρόνια σε διαφορετικό μέρος. Κύριο έργο της είναι ο συντονισμός της Προσκοπικής Κίνησης και η έγκριση αιτήσεων για νέα κράτη/μέλη. Προϋπόθεση για την αναγνώριση και αποδοχή νέων χωρών μελών είναι η τήρηση των Θεμελιωδών Αρχών του Προσκοπισμού, δηλαδή:-

- Καθήκον προς το Θεό και τη θρησκεία,
- Πίστη προς την Πατρίδα του καθενός,
- Παγκόσμια Φιλία και Συναδέλφωση,
- Υπηρεσία προς τον πλησίον,
- Ζωή σύμφωνα με την Προσκοπική Υπόσχεση και Νόμο,
- Εθελοντική προσέλευση,
- Ανεξαρτησία από πολιτικές επιδράσεις,
- Ένα μοναδικό πρόγραμμα εξελικτικής εκπαίδευσης παιδιών και εφήβων, για τη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, που βασίζεται πάνω στο Σύστημα των Ενωμοτιών και στην Ομάδα, σε μια ιεραρχημένη σειρά – δοκιμασιών και Πτυχίων Ειδικότητων και σε δραστηριότητες υπαίθρου.

Παγκόσμιο Προσκοπικό Συνέδριο

Το Συνέδριο είναι η «Γενική Συνέλευση» του Προσκοπισμού, στην οποία συμμετέχουν οι Εθνικές Προσκοπικές Οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν εκατομμύρια Προσκόπους και Βαθμοφόρους σε περισσότερες από 162 χωριστές εδαφικές περιοχές. Σε κάθε χώρα αναγνωρίζεται μια μόνο Εθνική Προσκοπική Οργάνωση, η οποία έχει έξι ψήφους. (Εκεί όπου υπάρχουν περισσότερες από μια Προσκοπικές Οργανώσεις σχηματίζεται μια ομοσπονδία για λόγους συντονισμού και αναγνώρισης).

Ως βάση για την αναγνώριση ενός Εθνικού Προσκοπικού Σώματος θεωρείται η πίστη στους σκοπούς και τις αρχές του Παγκόσμιου Προσκοπισμού και η ανεξαρτητή, μη πολιτική, και εθελοντική λειτουργία του.

Το Συνέδριο συνέρχεται κάθε τρία χρόνια.

Παγκόσμια Προσκοπική Επιτροπή

Η Επιτροπή αποτελείται από 12 μέλη προερχόμενα από 12 χώρες, οι οποίοι εκλέγονται από το Συνέδριο για να το αντιπροσωπεύουν, στα μεταξύ των συνεδρίων διαστήματα. Ο καθένας απ' αυτούς υπηρετεί για διάστημα έξι ετών, το δε ένα δεύτερο από αυτούς αποχωρεί μετά από κάθε Συνέδριο.

Παγκόσμιο Προσκοπικό Γραφείο

Το Γραφείο αυτό είναι η Γενική Γραμματεία του Παγκόσμιου Προσκοπισμού, η οποία εκτελεί τις αποφάσεις του Συνεδρίου και της Επιτροπής. Ιδρύθηκε στο Λονδίνο το 1920 όπου παρέμεινε μέχρι τη μετακίνησή του στην Οττάβα του Καναδά, το 1958. Από εκεί μεταφέρθηκε στη Γενεύη της Ελβετίας την 1η Μαΐου του 1968.

Από το 1920 μέχρι και το 1965 το Γραφείο είχε τρεις Γενικούς Διευθυντές: τον κ. Χούμπερτ Μάρτιν (Μεγάλη Βρετανία), το Συνταγματάρχη Τζων Ουϊλσον (Μεγάλη Βρετανία) και τον Αντιστράτηγο Ντ. Σπράυ (Καναδάς).

Το 1965 παραιτήθηκε ο Στρατηγός Σπράυ. Τον αντικατέστησε προσωρινά ο κ. Ρ. Λάντ μέχρι την 1η Μαΐου 1968, οπότε διορίστηκε Γενικός Γραμματέας ο Δόκτωρ Λάζλο Νάγκυ (Ελβετία).

Το προσωπικό του Γραφείου, αποτελούμενο από περισσότερα από 150 άτομα, λειτουργεί σε έξι Προσκοπικές Περιφέρειες την Ευρωπαϊκή, την Παναμερικανική, την Αραβική, την Αφρικανική, την Περιφέρεια Ασίας, Ωκεανίας και την πιο πρόσφατα δημιουργηθείσα Ευρωπαϊκή.

Το προσωπικό του Γραφείου βοηθά τις Εθνικές Προσκοπικές Οργανώσεις να βελτιώσουν και να επεκτείνουν τον Προσκοπισμό τους οργανώνοντας Σχολές – Εκπαιδεύσεις όλων των τύπων και συμβουλευόντας σε θέματα οργάνωσης, οικονομικών, επικοινωνιών κ.λπ. με κατά τόπους επισκέψεις και ετοιμασία ειδικού εκπαιδευτικού υλικού.

Το προσωπικό αυτό βοηθά επίσης στη δημιουργία παγκόσμιων και περιφερειακών εκδηλώσεων, όπως τα κάθε τετραετία οργανωμένα Παγκόσμια Τζάμπορι, και συντονίζει τις επαφές ανάμεσα στην Παγκόσμια Προσκοπική Κίνηση και σ' άλλους Παγκόσμιους Οργανισμούς.

Οικονομικά

Οι δραστηριότητες του Γραφείου και της Επιτροπής ενισχύονται οικονομικά από την ετήσια συνεισφορά των Προσκοπικών Οργανώσεων και από δωρεές Ιδρυμάτων, Οργανισμών και Ιδιωτών.

Ορισμένα κεφάλαια που προέρχονται από Εθνικές και Διεθνείς πηγές δίδουν την ευκαιρία σε εύπορα Μέλη της Προσκοπικής Κίνησης να βοηθούν τους αδελφούς τους που βρίσκονται σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Γης.

Θέμα Β2**Παγκόσμιος – Ελληνικός – Κυπριακός Προσκοπισμός****Α. Παγκόσμιος Προσκοπισμός**

Ο Προσκοπισμός ιδρύθηκε από το Στρατηγό Λόρδο Μπέιτεν Πάουελ του Γκίλγουελ το 1907 στην Αγγλία. Η προσκοπική κίνηση ως συγκροτημένο παιδαγωγικό Σύστημα εφαρμόστηκε το 1908. Με την πάροδο τριών ετών, το 1911, είχε επεκταθεί σε 12 χώρες. Σήμερα λειτουργούν Συστήματα Προσκόπων, με κοινούς σκοπούς και μεθόδους σε περισσότερες από 162 χώρες και περιοχές με περισσότερα από 30 εκατομμύρια μέλη.

Η Ελλάδα ήταν από τις πρώτες χώρες που ασπάστηκαν τον Προσκοπισμό. Ήταν βέβαια πολύ φυσικό, διότι οι ρίζες του Προσκοπισμού και οι ιδέες του, πηγάζουν από το σύστημα αγωγής των Αρχαίων Ελλήνων, των αρχών του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Αυτά τα λέει ο ίδιος ο ιδρυτής του Προσκοπισμού στο βιβλίο του, «Οδηγίες προς Βαθμοφόρους».

Το 1920, στο Τζάμπορι του Λονδίνου, αποφασίστηκε μετά από πρόταση του τότε Γενικού Εφόρου του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων Κωνσταντίνου Μελά, να διοργανωθεί η πρώτη Παγκόσμια Προσκοπική Συνέλευση. Πράγματι το 1922 στο Παρίσι η πιο πάνω απόφαση έγινε πραγματικότητα. Σ' αυτή πήραν μέρος 31 Εθνικά σώματα (μεταξύ αυτών και η Ελλάδα) και αποφάσισαν την έγκριση του Καταστατικού Χάρτη της Παγκόσμιας Προσκοπικής Συνέλευσης. Επίσης καθιέρωσαν το θεσμό της Παγκόσμιας Προσκοπικής Επιτροπής και μονιμοποίησαν τη μόνιμη, από τότε γραμματεία, το Παγκόσμιο Προσκοπικό Γραφείο.

1. Παγκόσμιο Προσκοπικό Γραφείο

Είναι η μόνιμη Γραμματεία της Παγκόσμιας Προσκοπικής Κίνησης με έδρα τη Γενεύη και με περιφερειακά γραφεία. Λειτουργεί κάτω από την εποπτεία της Παγκόσμιας Προσκοπικής Επιτροπής, με προϊστάμενο το Γενικό Γραμματέα.

2. Συνελεύσεις Περιοχών – Κλίμακα Παγκόσμιου Προσκοπικού Γραφείου

- α) Βόρειας και Νότιας Αμερικής (έδρα Σαν Ντιάγο)
- β) Αφρικής (Νιγηρία)
- γ) Ευρώπης (Γενεύη)
- δ) Αραβικών χωρών (Κάιρο)
- ε) Ασίας και Ωκεανίας (Μανίλα)
- στ) Ευρωασίας.

3. Παγκόσμιο Προσκοπικό Έμβλημα

Τρίφυλλο, μέσα σε κύκλο καμωμένο από σχοινί που καταλήγει σε σταυρόκομπο με χρώματα μωβ και άσπρο (Παγκόσμια Προσκοπική Συνέλευση 1961, Λισσαβώνα).

4. Ευκαιρίες Συμμετοχής σε Διεθνείς Εκδηλώσεις

Παγκόσμια Τζάμπορι, Εθνικά Τζάμπορι, Παγκόσμια Τζάμπορι στον Αέρα και στο διαδίκτυο, Διεθνείς Προσκοπικοί Διαγωνισμοί, Ημέρα Σκέψευς, Επισκέψεις και ανταλλαγές, προγράμματα εκπαιδευτικών ανταλλαγών, ανταλλαγές Βαθμοφόρων, κατασκηνώσεις κ.ά.

B. Κυπριακός Προσκοπισμός

Η Κύπρος δεν μπορούσε να υστερήσει στο να υποδεχτεί και να εφαρμόσει τον Προσκοπισμό, ως το μόνο ασφαλές σύστημα διαπαιδαγώγησης της Νεολαίας της. Έτσι το 1913 ο πολιτευτής και δικηγόρος Νικόλαος Κλ. Λανίτης, ανέλαβε την ίδρυση αυτής της Κίνησης με τη δημιουργία των πρώτων Προσκοπικών Ομάδων στη Λεμεσό.

- Το 1914 ιδρύονται οι πρώτες ομάδες στη Λευκωσία, το 1917 στην Πάφο, το 1920 στη Λάρνακα. Σιγά-σιγά ο Προσκοπισμός άρχισε να εξαπλώνεται και στις άλλες πόλεις της Κύπρου.
- Το 1915 ιδρύονται 2 ομάδες Αρμενίων Προσκόπων.
- Στις 10.5.1933 η Αγγλική Κυβέρνηση ψήφισε το Νόμο 34 με τον οποίο ρύθμιζε τις σχέσεις και δραστηριότητες του Σώματος Προσκόπων στην Κύπρο. Την εποχή αυτή ο Προσκοπισμός υπάγεται στο Σώμα Προσκόπων της Αγγλίας.
- Στις 10.5.1961 το Σ.Π.Κ. ανακηρύσσεται το 71ο Μέλος της Παγκόσμιας Προσκοπικής Οργάνωσης.

Οι Πρόσκοποι της Κύπρου, δεν υστέρησαν στην προσφορά κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών. Συμμετείχαν σε εράνους, βοήθησαν σε διάφορες βοηθητικές υπηρεσίες κατά τις διακοινοτικές ταραχές 1963, 1968 και κατά την Τουρκική Εισβολή του 1974, όπου οι Πρόσκοποι εκτός των άλλων υπηρεσιών που πρόσφεραν, πρωτοστάτησαν στη δημιουργία των πρώτων προσφυγικών καταυλισμών με το στήσιμο αντισκηνών.

Αρκετοί από τους Βαθμοφόρους έχασαν τη ζωή τους στα πεδία των μαχών.

Θέμα Γ1

«Να είσαι ο Αρχηγός...

... η Ψυχή Μιας Ομάδας»

Ασφαλώς το πιο σημαντικό άτομο μέσα στην Ομάδα είναι ο Αρχηγός. Αυτός αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαπαιδαγώγηση των Προσκόπων. Αυτός υποκινεί τους άλλους «να θέλουν», τους εμπνέει τη θέληση και τους ωθεί «να πραγματοποιούν». Το βαθύτερο νόημα και το μεγαλείο που κρύβεται πίσω από την έννοια **ΑΡΧΗΓΟΣ** είναι η δύναμη να ενώνει τους ανθρώπους σε μια κοινή προσπάθεια. Για να καταφέρει αυτά ένας Αρχηγός και να θεωρείται πετυχημένος δεν πρέπει να είναι απλώς ένας ενήλικας, αλλά ένας ενήλικας-παιδί, δηλαδή:

- ✓ Να έχει παιδική ψυχή και να είναι ικανός να τοποθετήσει τον εαυτό του στο ίδιο επίπεδο με τα παιδιά,
- ✓ Να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες, τις αντιλήψεις και τις επιθυμίες των παιδιών στα διάφορα στάδια της παιδικής ηλικίας,
- ✓ Να ασχολείται ατομικά με κάθε παιδί και όχι με το σύνολο,
- ✓ Για να πετύχει τα καλύτερα αποτελέσματα, πρέπει να αναπτύξει μεταξύ των παιδιών του ένα πνεύμα αλληλεγγύης.

Δηλαδή μπορούμε να πούμε ότι ο ΑΡΧΗΓΟΣ είναι ο μεγάλος αδελφός και παντοτινός σύμβουλος κάθε Προσκόπου.

Ο βασικός στόχος της Προσκοπικής Κίνησης είναι η διαπαιδαγώγηση του παιδιού. Ο βασικός υπεύθυνος για τη διαπαιδαγώγηση αυτή είναι ο Αρχηγός. Ο Αρχηγός μέσα στο Προσκοπικό Παιχνίδι **καθοδηγεί** και **δημιουργεί** τις κατάλληλες συνθήκες που συμβάλλουν στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών που οδηγούν στην αυτοεκπαίδευση, στην αυτενέργεια του παιδιού. Κύριος πρωταγωνιστής στην διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού, είναι όμως το ίδιο το **ΠΑΙΔΙ**.

Ο ίδιος ο Β.Ρ. προτείνει το «κατ' ενωμοτίες σύστημα» για την επιτυχία του Προσκοπικού παιχνιδιού. Ο Αρχηγός, πρέπει να παροτρύνει τα παιδιά να εργάζονται μόνα τους, δίνοντας ως βασικό τρόπο διαπαιδαγώγησης, τη ζωή μέσα στην Ομάδα, παρεμβαίνοντας μόνο εκεί που χρειάζεται για να συμβουλευτεί ή να καθοδηγεί τα παιδιά. Η παρέμβαση αυτή δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται από τα παιδιά ως νόμος και ως διαταγή, αλλά ως συμβουλή. Ας μην ξεχνούμε ότι ένας Βαθμοφόρος και ειδικά ο Αρχηγός πρέπει να σέβεται και να αναγνωρίζει την προσωπικότητα και την «ταυτότητα» του κάθε παιδιού.

Ο Αρχηγός πρέπει να αισθάνεται παιδί και όχι ενήλικας, να παίζει με τα παιδιά χωρίς να κάνει τις αταξίες που κάνει ένα μικρό παιδί. Ας μην ξεχνούμε ότι ο Αρχηγός δίνει το προσωπικό παράδειγμα το οποίο έχει ο Πρόσκοπος ως πρότυπο για μίμηση.

Ο ίδιος ο Αρχηγός θα πρέπει να αντιλαμβάνεται την Ομάδα ως μια πολυμελή οικογένεια, να είναι φίλος με τον κάθε Πρόσκοπο, μέσα και έξω από τον Προσκοπισμό, κρατώντας πάντοτε τον ανάλογο προς αυτόν σεβασμό. Αυτό θα εκτιμηθεί από το παιδί και ταυτόχρονα θα αισθάνεται ασφάλεια και εμπιστοσύνη στον Αρχηγό του.

Οι ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι σχέσεις ανάμεσα στον Αρχηγό και το παιδί είναι στο σωστό δρόμο είναι:

- ✓ Αν το παιδί μιλά με τον Αρχηγό του φιλικά και χωρίς να σκέφτεται ότι αυτός με τον οποίο μιλά είναι ο Αρχηγός του, χωρίς να τον θεωρεί ως ένα «γίγαντα» τον οποίο δεν μπορεί να πλησιάσει και να του μιλήσει, αλλά τον θεωρεί ως ένα φίλο, όπως θεωρεί τα άλλα παιδιά της ηλικίας του και να μιλά ελεύθερα μαζί του.
- ✓ Να αναγνωρίζει ο Αρχηγός τις δυνάμεις των παιδιών του και να πιστεύει σ' αυτές, δίνοντας στα παιδιά πρωτοβουλία και ενισχύοντας την αυτενέργεια.

Τα παιδιά θα πρέπει να θεωρούν το Βαθμοφόρο ως ένα πραγματικό ηγέτη, έστω και αν δεν είναι **Αρχηγός**. Ένας Βαθμοφόρος Προσκόπων πρέπει να έχει τα εξής προσόντα:

- ✓ Να αγαπά τα παιδιά.
- ✓ Να έχει πίστη στην αποστολή του.
- ✓ Να είναι γεμάτος από ενθουσιασμό, κέφι και καλοσύνη.
- ✓ Να είναι υπεύθυνος.
- ✓ Να έχει αυτοπειθαρχία.
- ✓ Να σέβεται την αξιοπρέπεια των άλλων και ιδίως των παιδιών.
- ✓ Να είναι υπομονετικός και να μπορεί να ακούει τα παιδιά.
- ✓ Να δείχνει ενδιαφέρον για τους Προσκόπους του.
- ✓ Να δίνει το προσωπικό παράδειγμα.
- ✓ ...

Θέμα Δ1

Ομαδικές Εργασίες

Η κάθε ομάδα θα εργαστεί ως Επιτελείο ενός φανταστικού Συστήματος, που διαθέτει:

1. Μια Αγέλη με τρεις Βαθμοφόρους και 28 Λυκόπουλα. Έχει ένα καλά εξοπλισμένο κουτί παιχνιδιών, αλλά της λείπουν υλικά για χειροτεχνία. Χρειάζεται περισσότερα εκπαιδευτικά βοηθήματα για τις απαιτήσεις του Δεύτερου Αστεριού και οικονομική ενίσχυση για την προσεχή εκδρομή της.
2. Μια Ομάδα Προσκόπων με δυο Βαθμοφόρους και 29 Προσκόπους, από τους οποίους οι μισοί είναι 15 ετών και ετοιμάζονται για ανάβαση στην Κοινότητα των Ανιχνευτών.
Είναι καλά εξοπλισμένη Ομάδα για δραστηριότητες Υπαίθρου και Σκαπανικής, αλλά θα ήθελαν να αποκτήσουν και ένα πιο σύγχρονο εκπαιδευτικό βοήθημα, όπως ηλεκτρονικό υπολογιστή.
3. Μια Κοινότητα Ανιχνευτών με δυο Βαθμοφόρους και 16 νέους. Τους έχει παραχωρηθεί ένα μικρό δωμάτιο, αλλά χρειάζεται βάψιμο και επίπλωση.
Διαθέτουν 3 κανό και προγραμματίζουν εκδρομή στην Ελλάδα το καλοκαίρι. Χρειάζονται όμως το ανάλογο κατασκηνωτικό υλικό.

Τα Θέματα που θα Συζητηθούν Είναι:

1. Ο προγραμματισμός ενός απογεύματος γονέων για να παρουσιάσουν τη δουλειά του κάθε Τμήματος, για να εξασφαλίσουν περισσότερη βοήθεια από τους γονείς.
Στην εκδήλωση αυτή θα πρέπει να συμμετέχουν και τα τρία Τμήματα.
2. Η ετοιμασία του προϋπολογισμού του κάθε Τμήματος και να τον εγκρίνουν.
3. Η προετοιμασία για Ανάβαση στην Ομάδα του Λυκόπουλου Γρηγόρη που είναι 10½ ετών καθώς και του Προσκόπου Δημήτρη στην Κοινότητα που είναι 15½ ετών.

Θέμα Δ2

Οι Βαθμοφόροι του Συστήματος

Ο Αρχηγός Συστήματος

Είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη του Συστήματος και το επίπεδο (την ποιότητα) του προγράμματος, που προσφέρεται στα παιδιά.

Ενα από τα κυριότερα καθήκοντά του είναι η εξεύρεση κατάλληλων Βαθμοφόρων και η φροντίδα για τη εκπαίδευσή τους.

Συντονίζει την εργασία των Τμημάτων και εξασφαλίζει την υποστήριξη που χρειάζονται για να λειτουργούν αποτελεσματικά. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του Συμβουλίου Βαθμοφόρων του Συστήματος και της Επιτροπής Συστήματος, αξιοποιώντας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τους γονείς των μελών του Συστήματος.

Αρχηγός Αγέλης Λυκοπούλων, Αρχηγός Ομάδας Προσκόπων, Αρχηγός Κοινότητας Ανιχνευτών (Αρχηγός Τμήματος)

Οι Αρχηγοί των Τμημάτων είναι υπεύθυνοι για το πρόγραμμα δράσης και την εκπαίδευση που προσφέρεται στα μέλη του Τμήματός τους.

Το κάθε τμήμα λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο. Ο Αρχηγός Αγέλης Λυκοπούλων έχει την ευθύνη για όλη την Αγέλη (Αγελαία Μέθοδος), τον βοηθούν οι Υπαρχηγοί Αγέλης Λυκοπούλων και οι Βοηθοί Αγέλης Λυκοπούλων και με πολύ μικρότερες ευθύνες οι Πρώτοι των Εξάδων. Ο Αρχηγός Ομάδας Προσκόπων αναθέτει όσο το δυνατό περισσότερα καθήκοντα στους Ενωμοτάρχες και το Συμβούλιο Τιμής Ομάδας, ενώ στην Κοινότητα Ανιχνευτών διοικεί η Σύνοδος της Κοινότητας και ο ρόλος του Αρχηγού είναι περισσότερο σύμβουλευτικός και καθοδηγητικός.

Υπαρχηγοί Τμημάτων

Οι Υπαρχηγοί μοιράζονται με τον Αρχηγό την ευθύνη για το πρόγραμμα δράσεων και την εκπαίδευση του Τμήματος, και βοηθούν με διάφορους τρόπους στην προετοιμασία και την υλοποίησή του. Κάθε Υπαρχηγός πρέπει να είναι σε θέση να αναλάβει το Τμήμα όταν αυτό απαιτείται.

Θέμα Ε1

Αρχές – Αποστολή – Μέθοδος

Αρχές του Σώματος Προσκόπων Κύπρου

Η ένταξη και παραμονή στη Προσκοπική Κίνηση είναι εθελοντική. Το Σ.Π.Κ. δέχεται παιδιά, έφηβους νέους και ενήλικες ανεξάρτητα από φύλο, φυλή ή θρησκεία, που αποδέχονται την Υπόσχεση και το Νόμο ανάλογα με τον Κλάδο.

Η Υπόσχεση των Προσκόπων

Υπόσχομαι στην τιμή μου,
να εκτελώ το καθήκον μου προς το Θεό και την Πατρίδα,
να βοηθώ κάθε άνθρωπο σε κάθε περίπτωση
και να τηρώ το Νόμο των Προσκόπων.

Η Υπόσχεση των Λυκοπούλων

Υπόσχομαι να προσπαθώ να είμαι πιστός στο Θεό,
να αγαπώ την πατρίδα μου,
και να τηρώ το Νόμο των Λυκοπούλων.

Ο Νόμος των Προσκόπων

1. Ο λόγος της τιμής του Προσκόπου είναι πάντοτε πιστευτός και σεβαστός.
2. Ο Πρόσκοπος είναι πιστός στο Θεό, στην Πατρίδα, στην οικογένεια και στις δημοκρατικές αρχές.
3. Ο Πρόσκοπος είναι χρήσιμος και βοηθά κάθε άνθρωπο.
4. Ο Πρόσκοπος είναι φίλος με όλους και αδελφός με κάθε Πρόσκοπο.
5. Ο Πρόσκοπος είναι ευγενικός, αξιοπρεπής και δίκαιος προς όλους.
6. Ο Πρόσκοπος αγαπά και προστατεύει το φυσικό περιβάλλον.
7. Ο Πρόσκοπος σέβεται τον εαυτό του, τους γονείς του και τους ανωτέρους του.
8. Ο Πρόσκοπος είναι εύθυμος και αισιόδοξος.
9. Ο Πρόσκοπος είναι οικονόμος, εργατικός, αναγνωρίζει και εκτιμά την εργασία των άλλων και προσπαθεί να αναδειχτεί με την ικανότητά του και μόνο με αυτήν.
10. Ο Πρόσκοπος είναι γενναίος, υψηλόφρονas, έχει αυτοπεποίθηση, είναι αποφασιστικός και αναλαμβάνει την ευθύνη των πράξεών του.

Ο Νόμος των Λυκοπούλων

Το Λυκόπουλο είναι υπάκουο, νοιάζεται για τους άλλους όπως και για τον εαυτό του και κάμνει κάθε μέρα μια καλή πράξη.

Αποστολή του Προσκοπισμού

Η αποστολή του Προσκοπισμού είναι να συμβάλει στην αγωγή των παιδιών και των νέων, μέσω ενός συστήματος αξιών, το οποίο είναι βασισμένο στην Προσκοπική Υπόσχεση και το Νόμο, για να βοηθήσει την οικοδόμηση ενός καλύτερου κόσμου, όπου οι άνθρωποι γίνονται ολοκληρωμένα άτομα και διαδραματίζουν ένα εποικοδομητικό ρόλο στην κοινωνία.

Μέθοδος

Αυτό επιτυγχάνεται με:

- α. Τη συμμετοχή τους, στην παιδική και νεανική τους ηλικία σε μια εξωσχολική διαδικασία αγωγής.
- β. Τη χρήση μιας συγκεκριμένης μεθόδου, που επιτρέπει στον καθένα να αναπτύξει την προσωπικότητά του, ώστε να καταστεί αυτόνομο, ωφέλιμο, υπεύθυνο και συνεπές άτομο.
- γ. Την παροχή βοήθειας και υποστήριξης για τη δημιουργία ενός συστήματος αξιών βασισμένο σε πνευματικές, κοινωνικές και προσωπικές αρχές όπως αυτές διατυπώνονται στην Υπόσχεση και στο Νόμο.

Θέμα Ε2

Θεμελιώδεις Αρχές και Προσκοπική Μέθοδος

Ο Προσκοπισμός είναι μια εθελοντική οργάνωση, που ιδρύθηκε το 1907 και βασίζεται πάνω σε θεμελιώδεις αρχές, οι οποίες αποτελούν και τη βάση της κίνησης.

Θεμελιώδεις Αρχές του Προσκοπισμού

Οι λέξεις «θεμελιώδεις αρχές» αναφέρονται στα θεμελιώδη στοιχεία, τα οποία στηρίζουν την ενότητα της κίνησης, τους σκοπούς, τις αρχές και τη μέθοδό της. Έτσι, ενώ ο Προσκοπισμός παίρνει διάφορες μορφές, ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες της κάθε κοινωνίας, οι θεμελιώδεις αρχές του είναι ο κοινός παρονομαστής που «δένει» την κίνηση σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτές οι θεμελιώδεις αρχές ορίζονται στο πρώτο κεφάλαιο του οργανισμού της Παγκόσμιας Προσκοπικής Κίνησης και χαρακτηρίζουν όλα τα Σώματα μέλη της.

Η σημερινή φραστική διατύπωση των θεμελιωδών αρχών της Κίνησης υιοθετήθηκε (στην Αγγλική και Γαλλική) από το 26^ο Παγκόσμιο Προσκοπικό Συνέδριο του Montreal το 1977, μετά από μακρόχρονες μελέτες και αποτελεί από τότε το μοναδικό εγκεκριμένο ψήφισμα από περισσότερα από 121 Σώματα μέλη της Παγκόσμιας Οργάνωσης της Προσκοπικής Κίνησης (ΠΟΠΚ).

Κάτω από τον τίτλο «Η Προσκοπική Κίνηση» το Πρώτο Κεφάλαιο του Οργανισμού της ΠΟΠΚ αναφέρεται:

- ✓ στον Ορισμό του Προσκοπισμού,
- ✓ στους Σκοπούς του Προσκοπισμού,
- ✓ στις Αρχές του Προσκοπισμού και στους τρόπους έκφρασής τους μέσα από την Υπόσχεση και το Νόμο, και,
- ✓ στην Προσκοπική Μέθοδο.

1. Ορισμός

Η Προσκοπική Κίνηση ορίζεται σαν Εθελοντική, μη – κυβερνητική, μη – κομματική παιδαγωγική κίνηση για τους νέους, ανοικτή σε όλους, χωρίς διάκριση καταγωγής, φυλής ή θρησκείας, σύμφωνα με την Αποστολή, τις αρχές και τη μέθοδο όπως τις συνέλαβε ο Ιδρυτής.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στο τελευταίο μέρος του πιο πάνω ορισμού ο οποίος αναγνωρίζει την Αποστολή, τις Αρχές και τη Μέθοδο όπως τα συνέλαβε ο Robert Baden-Powel, ιδρυτής της Κίνησης, ως αναπόσπαστο μέρος του Ορισμού.

Η λέξη «Κίνηση» (Movement) ερμηνεύεται ως μια σειρά οργανωμένων δραστηριοτήτων, με σκοπό την εκπλήρωση ενός σκοπού.

Ο «εθελοντικός» (voluntary) χαρακτήρας του Προσκοπισμού, υπογραμμίζει το γεγονός ότι τα μέλη του ακολουθούν την Κίνηση με ελεύθερη βούληση και αποδέχονται τις θεμελιώδεις αρχές της.

Ο Προσκοπισμός ως παιδαγωγική/εκπαιδευτική (educational) κίνηση, έχει μη πολιτικό χαρακτήρα (non-political). Ο μη πολιτικός χαρακτήρας της κίνησης απαιτείται από τον Οργανισμό (Constitution) της ΠΟΠΚ από όλα τα Σώματα μέλη του.

Ο Προσκοπισμός ορίζεται ως ένα ολοκληρωμένο εξωσχολικό εκπαιδευτικό/παιδαγωγικό (educational) σύστημα, κάτι που αναμφίβολα είναι το βασικότερο χαρακτηριστικό του.

Στη γενικότερη της έννοια η λέξη εκπαίδευση ή διαπαιδαγώγηση, μπορεί να οριστεί ως η μέθοδος που σκοπεύει στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων του ατόμου. Η ερμηνεία της λέξης «εκπαίδευση» στον Προσκοπισμό πρέπει να διαχωριστεί από την έννοια που της αποδίδεται σε άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η ερμηνεία της λέξης όπως αποδίδεται στην κίνηση περιλαμβάνει την ανάπτυξη της δυνατότητας του πνεύματος «μαθαίνοντας πώς να μαθαίνεις» (learning to know), την ανάπτυξη της διατήρησης συγκεκριμένης στάσης απέναντι σε διάφορες καταστάσεις (learning to be) και την εκμάθηση τρόπων στο πώς να εφαρμόζεις ή να κάνεις κάτι (learning to do).

Σκοποί

Οι Σκοποί μιας κίνησης αποτελούν τους λόγους της ύπαρξής της. Αντιπροσωπεύουν τους στόχους και τις επιδιώξεις της. Οι Σκοποί της Προσκοπικής Κίνησης είναι «η συνεισφορά στην ανάπτυξη των νέων, ώστε να κατορθώσουν να αναπτύξουν στο έπακρο τις φυσικές, πνευματικές, κοινωνικές και θρησκευτικές δυνατότητές τους ως άτομα, ως υπεύθυνοι πολίτες και ως μέλη της τοπικής, εθνικής και διεθνούς κοινωνίας».

Ο Προσκοπισμός δεν αποσκοπεί στην αντικατάσταση των άλλων παραγόντων – οικογένεια, σχολείο, εκκλησία και άλλων κοινωνικών συνόλων – αλλά στη συμπλήρωσή τους.

Αρχές

Οι αρχές είναι οι θεμελιώδεις νόμοι και τα πιστεύω που εφαρμόζονται στην εκπλήρωση των Σκοπών. Αντιπροσωπεύουν τη δεοντολογία που χαρακτηρίζει τα μέλη της Κίνησης. Ο Προσκοπισμός είναι βασισμένος πάνω σε τρεις γενικές αρχές που αντιπροσωπεύουν τους θεμελιώδεις νόμους και τα πιστεύω του: το «Καθήκον προς το Θεό», το «Καθήκον προς τους άλλους» και το «Καθήκον προς τον εαυτό».

1. Καθήκον Προς το Θεό

Η πρώτη αρχή της κίνησης, το «Καθήκον προς το Θεό», επεξηγείται ως η «προσκόλληση στις πνευματικές αρχές, πίστη στη θρησκεία που τις εκφράζει και αποδοχή των καθηκόντων που πηγάζουν από αυτή». Αξιοσημείωτο είναι ότι παρά τη χρησιμοποίηση της λέξης «Θεός» (God) στον τίτλο της αρχής αυτής της Κίνησης, η επεξήγηση ή ο ορισμός της, δεν συμπεριλαμβάνει καθόλου τη λέξη, δίδοντας έτσι έμφαση στο γεγονός ότι αυτή καλύπτει όλες τις θρησκείες, ακόμη και τις πολυθεϊστικές, όπως λ.χ. τον Ινδουισμό, ή εκείνες που δεν ξεχωρίζουν κανένα «προσωπικό», θεό, όπως λ.χ. το Βουδισμό.

2. Καθήκον Προς τους Άλλους

Η αρχή αυτή καλύπτει ένα αριθμό βασικών αξιών της Κίνησης, που αφορούν την ευθύνη του ατόμου απέναντι στην κοινωνία στις διάφορες διαστάσεις της. Το καθήκον προς τους άλλους ορίζεται ως η:

- ✓ Πίστη προς τη πατρίδα,
- ✓ Συμμετοχή στην ανάπτυξη της κοινωνίας.

3. Καθήκον Προς τον Εαυτό

Η αρχή αυτή ερμηνεύεται ως η «προσωπική ευθύνη για την ανάπτυξη του εαυτού του ατόμου». Επομένως ο Προσκοπισμός, δεν βασίζεται μόνο στις αρχές του καθήκοντος προς το Θεό και τους άλλους αλλά επίσης και στην αρχή της υποχρέωσης του ανθρώπου για την καλύτερη δυνατή ανάπτυξη των δυνατοτήτων του, κάτι που βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με τον εκπαιδευτικό/παιδαγωγικό χαρακτήρα της Κίνησης. Προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης της αρχής αυτής, η Προσκοπική Υπόσχεση και η εφαρμογή του Προσκοπικού Νόμου παίζουν πρωτεύοντα ρόλο.

Προσκοπική Μέθοδος

Η έννοια μέθοδος μπορεί να οριστεί ως τα «μέσα ή τα στάδια που ακολουθούνται για την επιτυχία του σκοπού». Επομένως, όταν μέρος μιας Κίνησης αποτελούν ορισμένες αρχές, όπως στην περίπτωση του Προσκοπισμού, η μέθοδος που χρησιμοποιείται στην Κίνηση πρέπει να βασίζεται στις αρχές αυτές.

Η Προσκοπική Μέθοδος ορίζεται ως ένα «**σύστημα προοδευτικής αυτοεκπαίδευσης που επιτυγχάνεται μέσω:**

- ✓ της Υπόσχεσης και του Νόμου,
- ✓ της εκμάθησης με την πρακτική εφαρμογή,
- ✓ της συμμετοχής σε μικρές ομάδες (όπως η ενωμοτία) κάτω από την καθοδήγηση ενηλίκων.
- ✓ της εφαρμογής προοδευτικών και ελκυστικών προγραμμάτων, ποικίλων δραστηριοτήτων, βασισμένων στα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων, περιλαμβανομένων παιχνιδιών, απόκτησης χρήσιμων γνώσεων και υπηρεσιών προς την κοινωνία, που κατά το πλείστον εφαρμόζονται στον ύπαιθρο κοντά στη φύση».

Η βασική ιδέα στον ορισμό της Προσκοπικής Μεθόδου είναι το «**σύστημα της εξελικτικής αυτοεκπαίδευσης**». Από το γεγονός, ότι δηλαδή η ιδέα εκφράζεται μέσω ενός συστήματος, συνεπάγεται ότι αυτή αποτελείται από μια ομάδα ανεξάρτητων στοιχείων, που δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο σύνολο. Γι' αυτό το λόγο η λέξη «Μέθοδος» χρησιμοποιείται στον ενικό και όχι στον πληθυντικό.

1. Η Υπόσχεση και ο Νόμος

Το πρώτο στοιχείο της Προσκοπικής Μεθόδου είναι η Υπόσχεση και ο Νόμος. Μέσω της Υπόσχεσης και του Νόμου, ο νέος με τη δική του θέληση δίδει μια προσωπική υπόσχεση σε ένα δεδομένο κώδικα συμπεριφοράς και αποδέχεται την ευθύνη της τήρησης της Υπόσχεσής του.

2. Εμπειρική Μάθηση

Δεύτερο βασικό στοιχείο της Προσκοπικής Μεθόδου αποτελεί η εμπειρική μάθηση.

3. Συμμετοχή σε Μικρές Ομάδες

Το τρίτο βασικό στοιχείο της Προσκοπικής Μεθόδου αποτελεί το σύστημα συμμετοχής σε μικρές ομάδες, όπως για παράδειγμα το κατ' Ενωμοτίες Σύστημα. Τα προτερήματα της προσαρμογής των μικρών ομάδων από μόνων και η συμμετοχή τους στο ολοκληρωμένο κοινωνικό σύνολο πάντοτε υποστηρίζονται από την επιστήμη της κοινωνιολογίας.

Ο μικρός αριθμός ατόμων, η διάρκεια των μεταξύ τους σχέσεων, η αναγνώριση και η ανάθεση ρόλου και σκοπών σε όλα τα μέλη της ομάδας, η καλή γνωριμία με τα άλλα άτομα της ομάδας, η αμοιβαία εκτίμηση μεταξύ των ατόμων της ομάδας, σε συνάρτηση με το αίσθημα ότι ο κοινωνικός έλεγχος υπάρχει σε μια ανεπίσημη μορφή, προσφέρουν το ιδεώδες περιβάλλον για τους νέους, για να διαμορφώσουν το χαρακτήρα τους στη μεταβατική περίοδο της ζωής τους προς την ενηλικίωση. Ο τρόπος εργασίας της μικρής αυτής ομάδας, δίδει την ευκαιρία στους νέους να ανακαλύψουν σιγά-σιγά το αίσθημα της ευθύνης και στη συνέχεια να το αποδεχτούν, εκπαιδεύοντάς τους ταυτόχρονα στην αυτοδιοίκηση.

4. Προοδευτικά και Ενδιαφέροντα Προγράμματα

Τα τρία στοιχεία της Προσκοπικής Μεθόδου εκφράζονται μέσω του Προσκοπικού Προγράμματος, που αποτελεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που εφαρμόζονται από τους νέους στα πλαίσια του Προσκοπισμού. Το πρόγραμμα αυτό, εφαρμόζεται ως ένα ολοκληρωμένο σύνολο και όχι ως μια συλλογή από διάφορες ανεξάρτητες δραστηριότητες χωρίς συνοχή και συσχετισμό μεταξύ τους. Το βασικό χαρακτηριστικό αυτού του προγράμματος, αποτελεί το τέταρτο στοιχείο της Προσκοπικής Μεθόδου. Επομένως το Προσκοπικό Πρόγραμμα εφαρμόζεται με προοδευτικό τρόπο, έτσι που να ικανοποιεί τη σταδιακή και αρμονική ανάπτυξη των νέων. Ένας εξειδικευμένος τρόπος εφαρμογής του αποτελεί το σύστημα των πτυχίων ειδικοτήτων.

Για την εκπλήρωση των στόχων του, ένα πρόγραμμα πρέπει να παρουσιάζει ενδιαφέρον σε όσους απευθύνεται. Με αυτό το σκεπτικό, ένα πρόγραμμα πρέπει να αποτελείται από ένα καλοζυγισμένο συνδυασμό ποικίλων δραστηριοτήτων που να βασίζονται στα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων. Στον Προσκοπισμό, καλοζυγισμένο συνδυασμό των ποικίλων δραστηριοτήτων αποτελούν το παιχνίδι, η εκμάθηση χρήσιμων γνώσεων και η προσφορά υπηρεσίας η εφαρμογή των οποίων, συντείνει στην εκπλήρωση και την επιτυχία των εκπαιδευτικών σκοπών της Κίνησης.

Οι περισσότερες δραστηριότητες του Προσκοπισμού γίνονται στο ύπαιθρο κοντά στη φύση, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους νέους να αναπτύξουν τις πνευματικές και φυσικές δυνατότητές τους, βασισμένοι σ' ένα συνδυασμό στοιχείων που η παρα-οργανωμένη ζωή της πόλης δεν επιτρέπει. Επιπλέον, η αντιμετώπιση κοινών κινδύνων και επιδιώξεων, ενδυναμώνει το πνεύμα συνεργασίας και αποδίδει προσωπική και συνολική ικανοποίηση μετά την επιτυχία. Επιτρέπει στους νέους να εφαρμόσουν και να κατανοήσουν τη σημασία της κοινωνικής ζωής.

Θέμα Η1

Οι Κλάδοι

Κλάδος Λυκοπούλων

Μέσα στη χαρούμενη ατμόσφαιρα της Αγέλης, το παιδί των επτά έως δέκα ετών παίζοντας μαζί με άλλα παιδιά θα αναπτύξει τις σωματικές, νοητικές, και πνευματικές ικανότητές του, θα γνωρίσει τις βασικές αρχές που υπάρχουν στο Νόμο και στην Υπόσχεση των Λυκοπούλων και έτσι θα μπορεί να αντιμετωπίζει πιο σωστά τις απαιτήσεις της διαρκώς μεταβαλλόμενης κοινωνίας που ζούμε.

Στην Αγέλη, τα Λυκόπουλα «μαθαίνουν φτιάχνοντας». Ο Αρχηγός της Αγέλης κατευθύνει τα ενδιαφέροντά τους σε ένα πρόγραμμα δράσεων και περιπέτειας κατάλληλο για την ηλικία τους. Κάθε παιδί, ενθαρρύνεται να αποκτήσει ικανότητες, και να διαμορφώσει αντιλήψεις δουλεύοντας τα Μονοπάτια των Απαιτήσεων για να αποκτήσει το πρώτο και το δεύτερο Αστέρι. Αυτά έχουν σχεδιαστεί για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των παιδιών ηλικίας 7 έως 10 ετών.

Για να αποκτήσει το Πρώτο και Δεύτερο Αστέρι το Λυκόπουλο ασχολείται με ορισμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις και με απαιτήσεις δικής του επιλογής από τα Μονοπάτια. Το Λυκόπουλο μπορεί επίσης να ασχοληθεί με πτυχία ειδικοτήτων της δικής του επιλογής.

Η Αγέλη χωρίζεται σε Εξάδες για πρακτικούς λόγους μόνο. Οι Πρώτοι των Εξάδων μαθαίνουν να αναλαμβάνουν μερικές ευθύνες, η Αγέλη όμως διοικείται από τους Βαθμοφόρους.

Μέσα στα πλαίσια του Πτυχίου Προόδου, στα δέκα του χρόνια το Λυκόπουλο έχει τη πρώτη του επαφή με τον Αρχηγό Ομάδας Προσκόπων και αρχίζει την προετοιμασία του για τη Ανάβαση στη Ομάδα.

Κλάδος Προσκόπων

Στην Ομάδα Προσκόπων συνεχίζεται η προσπάθεια της σωματικής, νοητικής και πνευματικής ανάπτυξης των παιδιών ηλικίας 11–15 ετών, μέσα από τα δέκα άρθρα του Νόμου των Προσκόπων και ευχάριστες δράσεις στο ύπαιθρο.

Το κατ' Ενωμοτίες Σύστημα, είναι η μέθοδος με την οποία εκπαιδεύονται οι Πρόσκοποι να αναλαμβάνουν ευθύνες, προγραμματίζοντας και υλοποιώντας τις δράσεις τους με ελάχιστη εμπλοκή από τους Βαθμοφόρους.

Επομένως στην Ομάδα η βασική μονάδα είναι η Ενωμοτία, που αποτελείται από έξι ως οκτώ μέλη, με επικεφαλής έναν Ενωμοτάρχη, που έχει την ευθύνη να καθοδηγεί και να εκπαιδεύει τα μέλη της Ενωμοτίας. Μέσα στο Συμβούλιο Τιμής της Ομάδας, οι Ενωμοτάρχες αποφασίζουν τις δράσεις και άλλα θέματα της Ομάδας. Η επιτυχία της Ομάδας βασίζεται στη σωστή εφαρμογή του κατ' Ενωμοτίες Συστήματος από τον Αρχηγό και τη σωστή λειτουργία του Συμβουλίου Τιμής. Γι' αυτό είναι απαραίτητο ο Αρχηγός, να καταλαβαίνει τα παιδιά να τα βοηθά να προγραμ-

ματίζουν συναρπαστικές δράσεις, να παίρνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν ευθύνες. Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά της κάθε Ενωμοτίας να συνδεθούν μεταξύ τους και να μάθουν να συνεργάζονται αποτελεσματικά. Μέσα στην Ενωμοτία, δημιουργούνται οι ευκαιρίες για τη σωματική, πνευματική και νοητική ανάπτυξη των παιδιών.

Στην Ομάδα, μετά την Υπόσχεσή του, ο Πρόσκοπος ασχολείται με το Πτυχίο Πρωτέα Προσκόπου και στη συνέχεια με τα Πτυχία Προσκοπικών Τρίφυλλων. Υπάρχει επίσης ένας μεγάλος αριθμός Πτυχίων ειδικοτήτων με τα οποία μπορεί να ασχοληθεί ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του.

Βασικά στοιχεία του προγράμματος του Κλάδου είναι οι κατασκηνώσεις, οι εξερευνησεις και γενικά οι δράσεις στο ύπαιθρο, η υπηρεσία προς την κοινωνία και η ανάπτυξη των προσωπικών ενδιαφερόντων (hobby).

Κλάδος Ανιχνευτών

Τα Μέλη της Κοινότητας, ασχολούνται από την αρχή με τη διοίκηση και τον προγραμματισμό των δράσεών τους.

Αυτό είναι σημαντικό, γιατί με τον τρόπο αυτό οι έφηβοι μαθαίνουν να διαχειρίζονται τις δουλειές και τα προβλήματά τους, και να προετοιμάζονται να αναλάβουν στο μέλλον μια θέση στη συνεχώς μεταβαλλόμενη Κοινωνία μας.

Οι Ανιχνευτές, επιλέγουν μόνοι τους τις δράσεις τους, τις προγραμματίζουν και τις πραγματοποιούν. Παίρνουν μόνοι τους όλες τις αποφάσεις που αφορούν την Κοινότητα.

Ένας καλός Αρχηγός Κοινότητας Ανιχνευτών βρίσκεται εκεί για να βοηθά και να συμβουλεύει όταν χρειάζεται αφήνοντας όλη την πρωτοβουλία στους Ανιχνευτές του. Στην Κοινότητα, οι Ανιχνευτές έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν με δραστηριότητες της δικής τους επιλογής. Όταν συμπληρώσουν ορισμένες απαιτήσεις, αποκτούν το Πτυχίο Τελειοποίησης και στη συνέχεια όταν συμπληρώσουν τις αντίστοιχες επιπρόσθετες απαιτήσεις, ονομάζονται Πρόσκοποι Δημοκρατίας.

Οι εξερευνησεις, η επιβίωση, και γενικά οι δράσεις στο ύπαιθρο και η υπηρεσία προς την Κοινωνία, είναι οι σημαντικότερες δράσεις του Κλάδου.

Οι ηλικίες, τα χαρακτηριστικά και οι μέθοδοι του κάθε Κλάδου φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Θέμα Η2

Σύστημα Προσκοπικών Τμημάτων

ΘΕΜΑΤΑ: 4		ΤΜΗΜΑΤΑ: ΚΛΑΔΟΙ ΛΥΚΟΠΟΥΛΩΝ, ΠΡΟΣΚΟΠΙΩΝ, ΑΝΙΧΝΕΥΤΩΝ		(ΜΕΘΟΔΟΣ: ΟΜΑΔΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ)	
A/A	ΘΕΜΑΤΑ	ΚΟΙΝΑ	ΑΓΕΛΗ ΛΥΚΟΠΟΥΛΩΝ	ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΙΧΝΕΥΤΩΝ
1	ΗΛΙΚΙΑ	7-18	7-10 (ΠΑΙΔΙ)	11-15 (ΕΦΗΒΟΣ)	16-18 (γίνεται ΑΝΤΡΑΣ)
2	ΑΡΧΕΣ	ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΝΟΜΟΣ	ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΩΝ (στο Γεφύλικο όχι στον εαυτό του)	ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ
3	ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ	ΑΥΤΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΕΞΑΔΕΣ	ΕΝΩΜΟΤΙΕΣ (ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ ΑΤΟΜΟ)	ΟΜΙΛΟΙ (ΑΡΧΗΓΟΣ) ΕΝΩΜΟΤΙΕΣ ΠΡΩΤΟΣ ΑΤΟΜΟ
		ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	ΑΓΕΛΑΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΝΩΜΟΤΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ	ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΜΙΛΩΝ ΟΜΑΔΩΝ
		ΖΩΗ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ	ΠΑΙΔΙΕΣ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ, ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΕΞΑΓΕΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ, ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ
4	Α. ΒΑΘΜΟΦΟΡΟΙ ΑΝΗΛΙΚΩΝ Β. ΕΝΗΛΙΚΩΝ	ΠΑΙΧΝΙΔΙ	ΠΑΙΔΙΕΣ	ΟΡΘΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ και ΜΕΣΩΝ	
		ΔΕΝ ΔΙΟΙΚΟΥΝ ΔΕΝ ΔΙΑΤΑΣΟΥΝ ΑΛΛΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΥΠΟΔΕΙΚΝΟΥΝ ΠΑΡΟΤΡΥΝΟΥΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΟΥΝ			ΔΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
5	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΣΤΗΜΑ-	ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΥΛΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΠΕΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ			

Θέμα Η3**Εξάσκηση στη Χρήση Πυξίδας σε Περιορισμένο Χώρο
(Clockface Orienteering)****Εισαγωγή**

Το Orienteering είναι ένα άθλημα, όπου οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να περάσουν από τον μεγαλύτερο αριθμό σημείων ελέγχου στο μικρότερο χρονικό διάστημα. Οι διαγωνιζόμενοι είναι συνήθως σε ομάδες τριών ατόμων. Η διαδρομή μπορεί να είναι πεζή σε δασώδη περιοχή, με ποδήλατο ή με κανό. Το Orienteering απαιτεί τη χρήση χάρτη (κλίμακας 1:50,000) και πυξίδας. Η διαδρομή μπορεί να είναι μικρού μήκους π.χ. 2 χιλιομέτρων ή μεγάλου μήκους όπως Μαχαιράς – Κορυφή Τροόδους.

Συνήθως, οι διαγωνισμοί Orienteering εκτείνονται σε μεγάλες εκτάσεις. Η στοιχειώδης όμως εξάσκηση στη χρήση πυξίδας μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους μέσα σε περιορισμένο χώρο.

Ένας από αυτούς τους τρόπους, περιγράφεται πιο κάτω και η ονομασία του οφείλεται στο σχήμα που έχουν τα σημεία ελέγχου στο έδαφος που σχηματίζουν ένα ρολοί. Δηλαδή το κέντρο και οι δώδεκα ώρες με την κατεύθυνση 6 – κέντρο – 12' από νότο προς βορρά.

Στους Προσκόπους δίνουμε οδηγίες από ποιο σημείο θα ξεκινήσουν και στη συνέχεια το αζιμούθιο που θα ακολουθήσουν και την απόσταση που θα διανύσουν.

Για το σκοπό αυτό θα χρειαστούμε:

- ένα κομμάτι λεπτό σχοινί ή σπάγγο 25 μέτρων.
- 15 μικρούς πασσάλους.
- μερικές καλές πυξίδες.

Το σχοινί και τους πασσάλους θα τα χρησιμοποιήσουμε για να οριοθετήσουμε στο έδαφος τα σημεία ελέγχου.

Οι πυξίδες θα χρησιμοποιηθούν από τους Προσκόπους για τις διαδρομές.

Λόγω του μικρού μεγέθους του παιχνιδιού ο κάθε Πρόσκοπος κινείται μόνος του.

Προετοιμασία Σημείων Ελέγχου στο Έδαφος

Τοποθετούμε ένα πάσσαλο στο κέντρο του χώρου που θα χρησιμοποιήσουμε (Κ) και στον πάσσαλο στερεώνουμε την άκρη του σχοινού.

Από το κέντρο αυτό (Κ) σχηματίζουμε έναν κύκλο ακτίνας 25 μέτρων σηματοδύοντας τις 12 ώρες του ρολογιού με τους 12 πασσάλους ως ακολούθως:

- Ο πρώτος πάσσαλος τοποθετείται σε αζιμούθιο 0° (ή 360°) σε σχέση με το κέντρο και σε απόσταση 25 μέτρων από το κέντρο. Δηλαδή βόρεια του κέντρου.
- Οι υπόλοιποι 11 πάσσαλοι τοποθετούνται ανά 30° αζιμούθιο και όλοι σε απόσταση 25 μέτρων από το κέντρο.

- Οι πάσσαλοι να κτυπηθούν καλά μέσα στο έδαφος, έτσι που να μην φαίνονται από μακριά.
- Γράφουμε στον κάθε πάσσαλο τον αριθμό της ώρας που αντιστοιχεί στο κάθε σημείο (ΣΧ.1).

Σημαδεύουμε επίσης μια απόσταση 25 μέτρων κοντά στο χώρο, όπου οι Πρόσκοποι θα ελέγξουν το μήκος του βήματός τους, πριν ξεκινήσουν για την πορεία τους.

Προετοιμασία Διαδρομών

Στον «Πίνακα διαδρομών για κύκλο ακτίνας 25 μέτρων» φαίνονται οι αποστάσεις και τα αζιμούθια μεταξύ όλων των σημείων για ένα κύκλο ακτίνας 25 μέτρων. Στην πρώτη στήλη, είναι το σημείο εκκίνησης της διαδρομής και στην πρώτη γραμμή είναι το σημείο κατάληξης της διαδρομής. Ο πρώτος αριθμός σε κάθε τετράγωνο είναι η απόσταση σε μέτρα και ο δεύτερος αριθμός είναι το αζιμούθιο σε μοίρες (π.χ. Η διαδρομή από το σημείο 4 στο σημείο 11 έχει μήκος 48 μέτρα και αζιμούθιο 135°).

Από τον πίνακα αυτό μπορούμε να ετοιμάσουμε διαφορετικούς συνδυασμούς διαδρομών έτσι που πολλοί Πρόσκοποι να συμμετέχουν στο παιχνίδι ταυτόχρονα. Κάθε συνδυασμός μπορεί να αποτελείται από 6 ως 10 διαδρομές. Σε κάθε συνδυασμό περιλαμβάνουμε διαδρομές με διάφορα μήκη.

Παράδειγμα

1. Αφετηρία η ώρα 1 και τέρμα η ώρα 2 (Διαδρομή: 1 - Κ - 3 - 7 - 8 - 12 - 10 - 6 - 5 - 2).
2. Σχεδιάζουμε την πορεία σε ένα κύκλο (Σχ1). Οι διαδρομές της πορείας να διαφέρουν σε μήκος.
3. Αριθμούμε τα στάδια της πορείας 1 - 9.
4. Καταγράφουμε την απόσταση και το αζιμούθιο σε μέτρα και μοίρες αντίστοιχα από τον «Πίνακα διαδρομών για κύκλο ακτίνας 25 μέτρων».
5. Συμπληρώνουμε τις λεπτομέρειες της πορείας ως ακολούθως:
Αριθμός Πορείας: 2
Σημείο εκκίνησης: 1
Τελικός Προορισμός: 2

α/α	Διαδρομή	Απόσταση	Αζιμούθιο
1	1 - Κ	25	240
2	Κ - 3	25	0
3	3 - 7	35	195
4	7 - 8	13	135
5	8 - 12	43	60
6	12 - 10	25	210
7	10 - 6	43	300
8	6 - 5	13	15
9	5 - 2	35	75

Σε κάθε πορεία δίνουμε έναν αριθμό ή άλλο διακριτικό έτσι που να ελέγχουμε τα αποτελέσματα που θα μας φέρνουν οι Πρόσκοποι.

Για κύκλους με ακτίνα μεγαλύτερη ή μικρότερη των 25 μέτρων, τα αζιμούθια παραμένουν τα ίδια και οι αποστάσεις αυξομειώνονται ανάλογα (π.χ. για τη διαδρομή 5 - 9 το αζιμούθιο είναι 150° και η απόσταση 43 μέτρα. Εάν έχουμε κύκλο ακτίνας 75 μέτρων, το αζιμούθιο θα παραμείνει 150° και η απόσταση θα γίνει 129 μέτρα).

Τις πιο πάνω πληροφορίες θα τις κρατήσουμε εμείς και στα παιδιά θα δώσουμε κάρτες που θα ετοιμάσουμε όπου θα φαίνονται μόνο:

- Ο αριθμός της διαδρομής, για να μπορούμε να ελέγξουμε αν ακολούθησαν σωστά τις οδηγίες.
- Το σημείο εκκίνησης.
- Οι αποστάσεις και τα αζιμούθια.

Η κάρτα που θα δώσουμε στα παιδιά και αντιστοιχεί στη πιο πάνω διαδρομή θα έχει ως εξής:

Αριθμός Πορείας: 2 – Σημείο εκκίνησης: 1		
α/α	Διαδρομή	Αζιμούθιο
1	25	240
2	25	0
3	35	195
4	13	135
5	43	60
6	25	210
7	43	300
8	13	15
9	35	75

Εφαρμογή

Είναι χρήσιμο, οι Πρόσκοποι να περπατήσουν πρώτα ανάμεσα στους δύο πασσάλους που βρίσκονται σε απόσταση 25 μέτρων μεταξύ τους, για να μετρήσουν τα βήματά τους έτσι που να μπορούν να υπολογίζουν πόσα βήματα θα κάνουν για κάθε απόσταση. Συνήθως είναι 3 βήματα για κάθε 2 μέτρα.

Ακολουθως, δίνουμε σε κάθε Πρόσκοπο μια κάρτα με διαδρομές και μια πυξίδα και ξεκινά από το σημείο εκκίνησης που αναγράφεται στην κάρτα ακολουθώντας τις διαδρομές που αναγράφονται σ' αυτή.

Υποδεικνύουμε στα παιδιά, ότι κάθε διαδρομή αρχίζει και τελειώνει σε κάποιο σημείο του ρολογιού (πάσσαλο). Αν κάνοντας κάποια διαδρομή τα παιδιά καταλήξουν κοντά σε κάποιο σημείο του ρολογιού, θα αρχίσουν την επόμενη διαδρομή από εκείνο το σημείο ακριβώς. Αν κάποια διαδρομή καταλήξει στο πουθενά, κάποιο λάθος θα έχει γίνει και θα πρέπει να επαναλάβουν τη διαδρομή.

Όταν συμπληρώσουν όλες τις διαδρομές, θα μας αναφέρουν σε ποιο σημείο τερμάτισαν. Είναι χρήσιμο να σημειώνουν σε κάποιο άλλο χαρτί όλα τα σημεία από τα οποία πέρασαν έτσι που σε περίπτωση λάθους, να μπορεί να εντοπισθεί η διαδρομή που έγινε το λάθος. Να μη γράφουν πάνω στην κάρτα γιατί οι κάρτες αυτές μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν πολλές φορές.

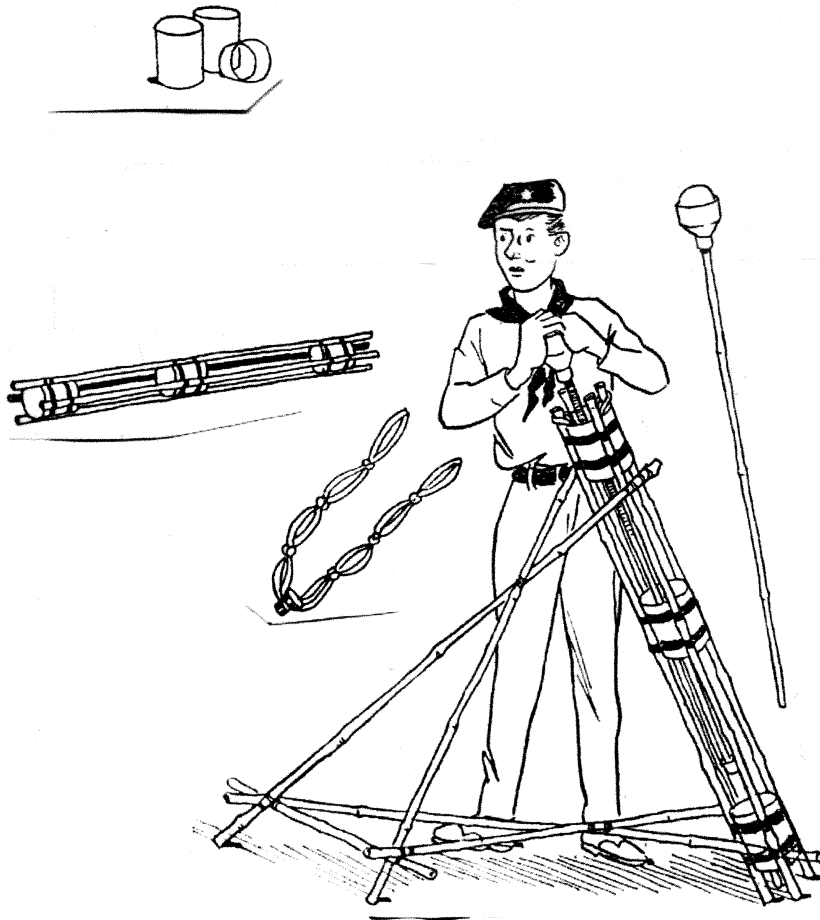
Αν υπάρχει χρόνος, δίνουμε στους Προσκόπους και δεύτερη κάρτα με διαδρομές.

Πίνακας Διαδρομών για Κύκλο Ακτίνας 20 Μέτρων

		ΠΡΟΣ:											κέντρο	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12
ΑΠΟ:	1		10 135	20 150	28 165	35 180	39 195	40 210	39 225	35 240	28 255	20 270	10 285	20 210
	2	10 315		10 165	20 180	28 195	35 210	39 225	40 240	39 255	35 270	28 285	20 300	20 240
	3	20 330	10 345		10 195	20 210	28 225	35 240	39 255	40 270	39 285	35 300	28 315	20 270
	4	28 345	20 360	10 15		10 225	20 240	28 255	35 270	39 285	40 300	39 315	35 330	20 300
	5	35 0	28 15	20 30	10 45		10 255	20 270	28 285	35 300	40 315	39 330	35 345	20 330
	6	39 15	35 30	28 45	20 60	10 75		10 285	20 300	28 315	35 330	40 345	39 360	20 360
	7	40 30	39 45	35 60	28 75	20 90	10 105		10 315	20 330	28 345	35 360	39 375	20 30
	8	39 45	40 60	39 75	35 90	28 105	20 120	10 135		10 345	20 360	28 375	35 405	20 60
	9	35 60	39 75	40 90	39 105	35 120	28 135	10 150	10 165		10 195	20 210	28 225	20 90
	10	28 75	35 90	39 105	40 120	39 135	35 150	28 165	20 180	10 195		10 210	20 225	20 120
	11	20 90	28 105	35 120	39 135	40 150	39 165	35 180	28 195	20 210	10 225		10 240	20 150
	12	10 105	20 120	28 135	35 150	39 165	40 180	39 195	35 210	28 225	20 240	10 255		20 180
κέντρο	20 30	20 60	20 90	20 120	20 150	20 180	20 210	20 240	20 270	20 300	20 330	20 360		

Θέμα Η4

Η Μπαζούκα

Η μπαζούκα παρουσιάστηκε για πρώτη φορά σε μια Σχολή Βαθμοφόρων Λυκοπούλων, αλλά κεντρίζει και το ενδιαφέρον των Προσκόπων.

Αρχικά, αποτελείτο μόνο από την κάννη και για να λειτουργήσει έπρεπε να συγκρατείται ανάμεσα στα γόνατα και το «βλήμα» να ακουμπά στη γη και να στερεώνεται με τα πόδια.

Η βελτίωση της κατασκευής, έγινε σε μια Συγκέντρωση Ενωμοταρχών μερικά χρόνια αργότερα.

Η Μπαζούκα βέβαια είναι ένα όπλο, αλλά αυτή η καλαμένια κατασκευή, δεν είναι τόσο επικίνδυνη όσο φαίνεται. Εν πάση περιπτώσει λόγω της κλίσης της κάννης και της δύναμης των λαστίχων, είναι καλύτερα να χρησιμοποιείται σε ανοικτό χώρο.

Υλικά για την Κατασκευή

α. Για την κάννη:

- 4 καλάμια ή σκουπόξυλα, μήκους 1 μέτρου περίπου το καθένα.
- 3 στρογγυλά τενεκεδάκια από κονσέρβα, χωρίς πάτους.
- τέλλα ηλεκτρολόγου.

β. Για το βλήμα:

- 1 καλάμι ή σκουπόξυλο μήκους 1.20 μέτρων.
- 1 πλαστικό μπουκάλι από το οποίο θα κόψουμε και χρησιμοποιήσουμε το άνω μέρος (χωνί).
- 1 μπάλα του τένις.

γ. Για τον εκτοξευτήρα:

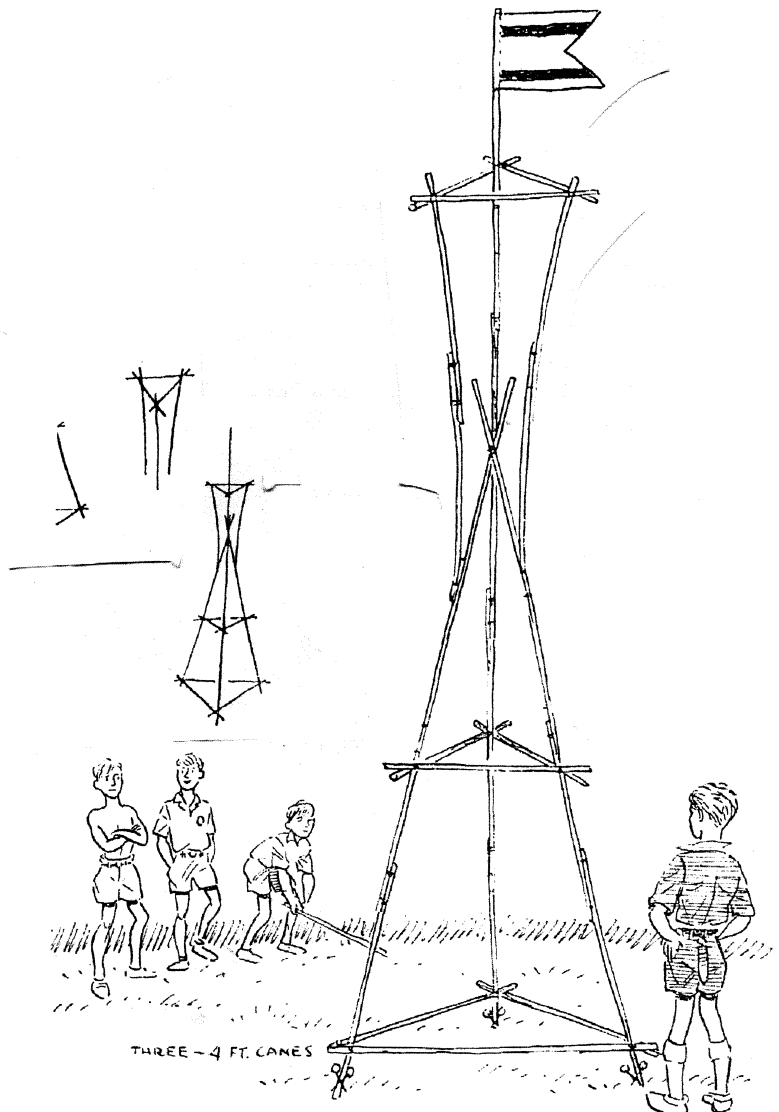
- 8 λαστιχάκια χοντρά πλεγμένα το ένα με το άλλο. (βλέπε σχέδιο...)

δ. Για τη βάση:

- 4 καλάμια μήκους 1.20 μέτρων
- 1 καλάμι μήκους 0.60 εκατοστών

Θέμα Η5

Ο Πύργος των Δέκα Λεπτών

Πρόκειται για μια εντυπωσιακή κατασκευή, η οποία συμπληρώνεται σε ελάχιστο χρόνο με καλάμια και λαστιχάκια.

Χρειάζονται 30–34 καλάμια και αρκετά λαστιχάκια (ένα πακέτο).

A. Η βάση, η κορυφή του πύργου και ο ιστός με τη σημαία, ετοιμάζονται ξεχωριστά και συναρμολογούνται στο έδαφος.

Στη συνέχεια η κατασκευή στήνεται και στερεώνεται με πασσάλους.

B. Για κάθε κλώνα της βάσης χρησιμοποιούνται 4 καλάμια μήκους 1.20 μέτρων. Συνολικά $3 \times 4 = 12$ καλάμια.

Γ. Για κάθε κλώνα της κορυφής, χρησιμοποιούνται 2 καλάμια μήκους 1.20 μέτρων. Συνολικά $3 \times 2 = 6$ καλάμια.

Δ. Για τους δακτυλίους χρησιμοποιούνται 3 καλάμια μήκους 1.20 μέτρων στη βάση και 6 καλάμια μήκους 0.60 μέτρων στη μέση και την κορυφή.

E. Για τον ιστό χρησιμοποιούνται 2 καλάμια μήκους 1.20 μέτρων.

Z. Για όλες τις συνδέσεις χρησιμοποιούνται λαστιχάκια.

Τρόπος κατασκευής

1. Ετοιμάζουμε τη βάση και τον ιστό για τη σημαία.
2. Ετοιμάζουμε το τριπόδι του πάνω μέρους.
3. Ενώνουμε το τριπόδι με τη βάση και στερεώνουμε καλά.
4. Στο πάνω άκρο της βάσης, στερεώνουμε καλά τον ιστό με τη σημαία.
5. Στήνουμε την κατασκευή και την στερεώνουμε στη γη με πασσάλους.

Θέμα Η6

Το Παιχνίδι και το Τραγούδι στον Προσκοπισμό

Το παιχνίδι

Όταν στις αρχές του αιώνα μας φύτρωσε η Προσκοπική δρυς και μέσα σε λίγα χρόνια εξαπλώθηκε σ' όλο τον κόσμο, γειμίζοντάς τον χαρούμενες φωνές και παιδικά γέλια, όλος ο κόσμος αναρωτήθηκε ποιο ήταν το μήνυμα της Κίνησης αυτής...

Όταν τώρα, μετά από τόσα χρόνια, τα παιδιά εξακολουθούν και υπηρετούν ζεστά την Προσκοπική Ιδέα, όλοι μπορούμε να αναρωτηθούμε ποιο είναι το μυστικό που κρύβει η Προσκοπική Ζωή...

Το Μεγάλο Μυστικό Είναι ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Αν σκεφτούμε ότι το πιο μεγάλο μέρος της ζωής του παιδιού είναι το παιχνίδι τότε σίγουρα αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη σωστή του ανάπτυξη, μια που το παιδί παίζοντας μαθαίνει τους κανόνες της ζωής, που θα είναι υποχρεωμένο να ακολουθήσει όταν μεγαλώσει. Το παιδί, μέσα από το παιχνίδι μαθαίνει να συνεργάζεται, να κερδίζει, να χάνει, να δέχεται τη νίκη χωρίς εγωισμό και την ήττα χωρίς παράπονο. Κάθε παιχνίδι έχει ένα σκοπό και επιδιώκει την καλλιέργεια του χαρακτήρα του παιδιού με τις εμπειρίες και τις δεξιότητες που προσφέρει. Με το παιχνίδι, πλαταίνουν οι ορίζοντες των ενδιαφερόντων του παιδιού και αναπτύσσονται οι αισθήσεις του, ενώ ταυτόχρονα ανακαλύπτονται οι δεξιότητες και οι δημιουργικές του ικανότητες και καλλιεργούνται διάφορες αρετές, όπως η υπευθυνότητα, το συναίσθημα τιμής, το θάρρος, η αυτοπεποίθηση, η αυτενέργεια, η αυτοκυριαρχία, η πειθαρχία, κ.λπ. Τέλος, με το παιχνίδι ασκείται και ενισχύεται το σώμα, η παρατηρητικότητα και η φαντασία του παιδιού και αναπτύσσεται η πρωτοβουλία του.

Βασικές Προϋποθέσεις για Επιτυχία του Παιχνιδιού

Βασικά ένας νέος Βαθμοφόρος, πριν παίξει ένα παιχνίδι πρέπει να προσέξει τα εξής:

- Να είναι γνώστης των κανόνων και του τρόπου διεξαγωγής του παιχνιδιού το οποίο πρόκειται να παίξει.
- Να ξέρει καλά το χώρο στον οποίο θα παίξει το παιχνίδι και να το προετοιμάσει κατάλληλα.
- Να φροντίσει να έχει βρει από νωρίς τα απαραίτητα υλικά για το παιχνίδι.
- Να βρει τα άτομα που θα τον βοηθήσουν σ' αυτό το παιχνίδι, να τους ενημερώσει για τους κανονισμούς του παιχνιδιού και να τους αναθέσει συγκεκριμένες ευθύνες.
- Καλό θα ήταν πριν από κάθε παιχνίδι, να γίνεται και η κατάλληλη διαφήμιση του παιχνιδιού (φτιάχνοντας αφίσες κ.λπ.) και να προηγείται η κατάλληλη διακόσμηση του χώρου στον οποίο θα γίνει το παιχνίδι.

→ Επίσης, καλό θα ήταν να προετοιμάζονται και οι κατάλληλες ενδυμασίες από μέρους των παιδιών και των βαθμοφόρων.

Για να πετύχει ένα παιχνίδι το σκοπό του, πρέπει ο βαθμοφόρος (ή οι βαθμοφόροι), ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για το παιχνίδι, να τηρήσει ορισμένους κανόνες. Αυτοί είναι:

- ✓ Να ξέρει το σκοπό που έχει το παιχνίδι που θα παίξει.
- ✓ Να τον έχει εξηγήσει από την αρχή στα παιδιά.
- Η συμπεριφορά του/των Βαθμοφόρου/ων θα πρέπει να είναι φυσική και όχι προσποιητή.
- ✓ Πριν αρχίσει να εξηγεί το κάθε παιχνίδι πρέπει να επικρατεί απόλυτη ησυχία.
- ✓ Οι παραβάσεις των κανονισμών να ελέγχονται αμερόληπτα και με τρόπο ευγενικό και να μην παραβλέπεται καμιά παράβαση.
- ✓ Αν δημιουργηθεί οποιαδήποτε σύγχυση το παιχνίδι θα πρέπει να σταματήσει και να αρχίσει από την αρχή.
- ✓ Να δώσει τέλος στο παιχνίδι τη στιγμή που αυτό βρίσκεται σε έξαρση για να μην το βαρεθούν τα παιδιά.

Οι Κατηγορίες των Προσκοπικών Παιχνιδιών

Τα Προσκοπικά παιχνίδια χωρίζονται βασικά σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- α. Τα ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ παιχνίδια και
- β. Τα ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ παιχνίδια.

Τα εκπαιδευτικά παιχνίδια, έχουν ως βασικό σκοπό την εκπαίδευση των παιδιών μέσα από το παιχνίδι. Δηλαδή το παιδί έχει την ευκαιρία να μαθαίνει παίζοντας. Τα ψυχαγωγικά παιχνίδια έχουν ως βασικό σκοπό την ψυχαγωγία του παιδιού. Αυτά όμως, μπορούμε να τα διαχωρίσουμε ανάλογα με το περιεχόμενό τους και τον τόπο όπου διεξάγονται, στις παρακάτω κατηγορίες:

- ✓ Παιχνίδια Υπαίθρου Γνώσεων και Ικανοτήτων
- ✓ Παιχνίδια Υπαίθρου Περιπέτειας
- ✓ Παιχνίδια Υπαίθρου Ψυχαγωγικά
- ✓ Παιχνίδια Πόλης, Γνώσεων και Ικανοτήτων, και
- ✓ Παιχνίδια Πόλης Περιπέτειας.
- Παιχνίδια Υπαίθρου είναι τα παιχνίδια που παίζονται σε εκδρομές και κατασκηνώσεις και έχουν βασικό περιβάλλον τους την ξηρά ή τη θάλασσα, μακριά από κατοικημένες περιοχές.
- Παιχνίδια Πόλης είναι εκείνα που παίζονται μέσα στην Εστία, στην πόλη, τη συνοικία και το χωριό μας.

Τα παιχνίδια περιπέτειας εξασκούν τους Προσκόπους στην απόκτηση ετοιμότητας, παρατηρητικότητας, αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων και προϋποθέτουν ένα σενάριο που οδηγεί σε πολυποικίλη δράση.

Τα ψυχαγωγικά παιχνίδια έχουν σκοπό να προσφέρουν πραγματική ΑΓΩΓΗ ΨΥΧΗΣ, μεταφέροντας τα παιδιά σε διάφορες συναρπαστικές περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας και να προκαλέσουν την άμιλλα με τον καλύτερο τρόπο: παίζοντας και διασκεδάζοντας το παιχνίδι.

Τα παιχνίδια γνώσεων και ικανοτήτων, είναι βασισμένα στις προσκοπικές τεχνικές διαβίωσης ή επιβίωσης στο ύπαιθρο, στη βιωματική εμπειρία του περιβάλλοντος στην προσπάθεια δοκιμασίας γνώσεων και εμπειριών που τα παιδιά έχουν ήδη αποκτήσει και εξυπηρετούν την ικανοποίηση της φυσικής τάσης των παιδιών για εξερεύνηση και έρευνα νέων χώρων μάθησης και γνώσης.

Η Χρησιμότητα του Παιχνιδιού

Οι γενικότεροι λόγοι για τους οποίους παίζω ένα οποιοδήποτε παιχνίδι είναι οι:

- ✓ Ψυχαγωγία,
- ✓ Εκπαίδευση, και
- ✓ Ανακάλυψη ικανοτήτων και ενδιαφερόντων.

Ψυχαγωγία

Μέσα από το παιχνίδι, προσπάθεια είναι να ψυχαγωγηθεί το παιδί, παίζοντας αυτό το παιχνίδι ως ενεργό μέλος της ομάδας, με σκοπό να «απομακρυνθεί», έστω και για λίγο, από την καθημερινή ρουτίνα της ζωής του, να δραστηριοποιηθεί και να χαρεί το παιχνίδι με τους συνομήλικούς του μέσα στην ομάδα, να δεθεί πιο πολύ με τ' άλλα μέλη της ομάδας του και να χαρεί παίζοντας.

Εκπαίδευση

Μέσα από το κάθε παιχνίδι, το παιδί εκπαιδεύεται μαθαίνοντας διάφορες προσκοπικές γνώσεις. Το παιδί πρέπει να μαθαίνει συνέχεια, να ζει και να παίζει προσκοπικά, να κάνει βίωμά του αυτά που μαθαίνει από το παιχνίδι. Να μπορεί σε μια στιγμή όλα αυτά που μαθαίνει να τα εφαρμόσει, όταν του χρειαστούν μέσα στη ζωή του.

Ανακάλυψη Ικανοτήτων και Ενδιαφερόντων

Παίζοντας ένα παιχνίδι το παιδί μπορεί να ανακαλύψει ποιες είναι οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντά του. Με αυτό τον τρόπο, μπορούμε να αξιοποιήσουμε αυτά και να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο και πιο σωστό χαρακτήρα στο παιδί.

Το Τραγούδι

Στον Προσκοπισμό, το ΤΡΑΓΟΥΔΙ, κομμάτι αναπόσπαστο από τη ζωή μας, χρησιμοποιείται από τους Βαθμοφόρους ανάλογα με τη περίπτωση και δίνει στο Τμήμα την κατάλληλη ατμόσφαιρα, δημιουργεί το ανάλογο πνεύμα, βοηθά στο ξεπέρασμα αδυναμιών ή δυσκολιών των παιδιών, καλλιεργεί τη συνειδητή πειθαρχία και συμβάλλει στην ανάπτυξη της ομαδικής ζωής.

Κάθε τραγούδι συνίσταται από το **ΣΤΙΧΟ** και τη **ΜΕΛΩΔΙΑ** του και έχει το δικό του **ΡΥΘΜΟ**.

Για να διευθύνει σωστά κάποιος ένα τραγούδι πρέπει:

- ✓ Να γνωρίζει καλά τόσο τους στίχους όσο και τη μελωδία και το ρυθμό του,
- ✓ να επιλέγει και να δίνει τον τόνο ΠΑΝΤΑ εκτός από περιπτώσεις που δεν θέλουμε να χαλάσουμε την ατμόσφαιρα (π.χ. πυρά),
- ✓ κατά τη διάρκεια του τραγουδιού, να δίνει το ΡΥΘΜΟ (τέμπο), κουνώντας κατάλληλα το χέρι του ή και με άλλες κινήσεις,
- ✓ να το έχει γραμμένο σε πίνακα ή χαρτί όταν το τραγούδι είναι καινούριο και παρουσιάζεται για πρώτη φορά.

Σκόπιμο είναι να διαλέγουμε τραγούδια που να «δένουν» με το πρόγραμμα της δράσης και όχι άσχετα με αυτή. Προσέχουμε πάντα ν' αρχίζουν όλοι μαζί και στο σωστό ρυθμό. Το ίδιο και σ' όλη τη διάρκεια που τραγουδούν, ιδιαίτερα στο τέλος.

Ενθαρρύνουμε τους Προσκόπους μας να «φτιάχνουν» μόνοι τους τραγούδια, με δικούς τους στίχους πάνω σε γνωστές μελωδίες και ρυθμούς, αλλά και να διευθύνουν τραγούδια μέσα στην Ομάδα ή και το Τμήμα.

Η συνοδεία οργάνου, βοηθά θαυμάσια στη σωστή παρουσίαση και ολοκληρωμένη εκμάθηση ενός τραγουδιού. Αν υπάρχει και σε κασέττα, η εκμάθηση γίνεται ευκολότερα.

Θέμα Θ1

Πνευματική Ανάπτυξη

Το Σώμα Προσκόπων Κύπρου δέχεται στις τάξεις του άτομα από όλες τις Θρησκείες και Εθνικότητες και αναμένεται ότι όλοι θα δώσουν την Προσκοπική τους Υπόσχεση η οποία περιλαμβάνει το «Καθήκον προς το Θεό». Το καθήκον αυτό ο κάθε ένας το εκτελεί σύμφωνα με τις Αρχές και τις Παραδόσεις της δικής του Θρησκείας.

Η Αποστολή του Προσκοπισμού περιλαμβάνει την πνευματική ανάπτυξη των παιδιών και των νέων.

Είναι ευθύνη του Σώματος Προσκόπων Κύπρου να συμβάλλει στην πνευματική ανάπτυξη των παιδιών και των νέων, με την Προσκοπική μέθοδο που συνίσταται στην επιλογή των κατάλληλων προγραμμάτων.

Οι δράσεις, η ατμόσφαιρα μέσα στο Σύστημα και το παράδειγμα των μεγάλων επηρεάζουν την πνευματική ανάπτυξη των παιδιών.

Για να καταλάβουμε καλύτερα την πνευματική ανάπτυξη, μπορούμε να την αναλύσουμε στους ακόλουθους πέντε τομείς:

- Αυτοπειθαρχία
- Ομαδικότητα
- Ενδιαφέρον για τον Κόσμο και το Περιβάλλον
- Αποδοχή των άλλων
- Ανάγκη για ατομική και ομαδική Προσευχή

Μερικά παραδείγματα

Αυτοπειθαρχία

Οι Βαθμοφόροι

- Προετοιμάζονται έγκαιρα για τη Συγκέντρωση.
- Έρχονται στη Συγκέντρωση στην ώρα τους.
- Φορούν σωστά τη στολή τους, καθαρή και σιδερωμένη.

Τα παιδιά

- Σιωπούν και ακούουν όταν μιλούν οι Βαθμοφόροι.
- Στα παιχνίδια παίζουν τίμια.

Ομαδικότητα

Οι Βαθμοφόροι

- Συμμετέχουν στην προετοιμασία των προγραμμάτων με τους άλλους Βαθμοφόρους του Τμήματός τους.
- Είναι μαζί με τα παιδιά στις Συγκεντρώσεις και τις Δράσεις.

Τα παιδιά

- Συμμετέχουν στις δραστηριότητες της Εξάδας ή της Ενωμοτίας τους.
- Συμμετέχουν στις Ομαδικές Δράσεις.

Ενδιαφέρον για τον Κόσμο και το Περιβάλλον**Οι Βαθμοφόροι**

- Παροτρύνουν τα παιδιά να φροντίζουν το χώρο γύρω από το οίκημα του Συστήματός τους.
- Ζουν στο Ύπαιθρο χωρίς να το καταστρέφουν.

Τα παιδιά

- Χρησιμοποιούν τους καλάθους για τα άχρηστά τους.
- Φυτεύουν και φροντίζουν τον κήπο του οικήματος του Συστήματός τους.

Ανοχή προς τους Άλλους**Οι Βαθμοφόροι**

- Υποδέχονται και φροντίζουν τα νέα μέλη έτσι που να αισθάνονται άνετα.
- Προγραμματίζουν παιχνίδια που απαιτούν συνεργασία.

Τα παιδιά

- Είναι ευγενικά και προσφέρουν τη βοήθειά τους.
- Είναι πρόθυμα να κάνουν καλές πράξεις.

Ανάγκη για Προσευχή**Οι Βαθμοφόροι**

- Εκδηλώνουν την πίστη τους.
- Σε συνεργασία με τους άλλους Βαθμοφόρους επιλέγουν την κατάλληλη προσευχή για κάθε περίπτωση και προσεύχονται μαζί με τα παιδιά.

Τα παιδιά

- Αναλαμβάνουν να απαγγέλλουν την προσευχή.
- Αρχίζουν να ανακαλύπτουν το καθήκον τους προς το Θεό.

Η πνευματική ανάπτυξη είναι μέρος της ζωής μας.

Οι πέντε τομείς της πνευματικής ανάπτυξης είναι συνδεδεμένοι με την καθημερινή μας ζωή και επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας.

Ο Προσκοπισμός μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να επιτύχουν στους τομείς αυτούς. Για παράδειγμα:

Στην Αυτοπειθαρχία

Ο Πρόσκοπος δεν θα ακολουθεί τυφλά ότι κάνουν οι άλλοι, αλλά θα παίρνει ενσυνείδητα τις αποφάσεις του και θα αναλαμβάνει την ευθύνη των αποφάσεων και των πράξεών του. Θα αναπτύσσει τις ικανότητές του, θα κάνει τις επιλογές του και θα μένει συνεπής σε αυτές. Θα είναι τίμιος απέναντι στον εαυτό του και στους άλλους.

Στην Ομαδικότητα

Ο Πρόσκοπος γνωρίζει ότι οι άλλοι χρειάζονται τη δική του βοήθεια και ότι αυτός χρειάζεται τη βοήθεια των άλλων. Συμμερίζεται τα προβλήματα και τις ανησυχίες των άλλων, νοιάζεται για τους άλλους, συνεργάζεται με αυτούς και του αρέσει να είναι μαζί τους.

Στο Ενδιαφέρον για τον Κόσμο και το Περιβάλλον

Ο Πρόσκοπος νοιάζεται για τον κόσμο και το περιβάλλον γύρω του, θέλει να ανακαλύψει τα πάντα για τις πόλεις και την Ύπαιθρο και φροντίζει για τη γειτονιά του. Εκτιμά κάτι το ωραίο και απολαμβάνει τη Μουσική και την Τέχνη.

Ο άνθρωπος δεν είναι κάτι το ξεχωριστό, αλλά μέρος του περιβάλλοντος.

Στην Ανοχή προς τους Άλλους

Ο Πρόσκοπος σέβεται τους άλλους, γνωρίζει ότι η ζωή τους είναι εξ ίσου σημαντική όπως η δική του ζωή και δείχνει το σεβασμό του με τη συμπεριφορά του προς τους άλλους.

Αποδέχεται τη Θρησκεία και τον πολιτισμό των άλλων.

Νοιάζεται και βοηθά αυτούς που έχουν ανάγκη.

Στην Ανάγκη για Ατομική και Ομαδική Προσευχή

Ο Πρόσκοπος αισθάνεται το Θεό ως φίλο του, επικοινωνεί μαζί Του, προσεύχεται, Ευχαριστεί και ζητά Συγχώρεση.

Ο Πρόσκοπος πρέπει να αναπτύσσει το Θρησκευτικό του συναίσθημα.

Οι Πρόσκοποι επικοινωνούν με το Θεό στην Προσευχή, μετά από μια δράση, αλλά υπάρχουν και στιγμές που ο Πρόσκοπος νιώθει την ανάγκη να επικοινωνεί με το Θεό μόνος του σιωπηλά.

Αυτή είναι η πνευματική ανάπτυξη στον Προσκοπισμό και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος κάθε συγκέντρωσης, δράσης και εκδήλωσης.

Θέμα Θ2

Προβλήματα της Εποχής μας

Η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθέτησε τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού στις 20.11.1989 και τέθηκε σε εφαρμογή στις 2.9.1990, όταν την υιοθέτησαν, επικυρώνοντάς την, 20 χώρες-μέλη του Ο.Η.Ε.

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού προνοεί για τέσσερα βασικά δικαιώματα του παιδιού: ΔΙΑΒΙΩΣΗ-ΕΠΙΒΙΩΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΠΡΟΟΔΟ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ και ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.

Διαβίωση – Επιβίωση

Δικαίωμα για ζωή, παροχή υπηρεσιών υγιεινής φροντίδας, ικανοποιητικό επίπεδο ζωής ως προς τη διατροφή, καθαρό νερό, κατοικία, στέγη, κ.λπ.

Ανάπτυξη – Πρόοδο

Δικαίωμα εκπαίδευσης, χρήσης πληροφοριών, παιχνίδι και ανάπαυση, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

Προστασία

Προστασία των παιδιών με ειδικά προβλήματα και των ανάπηρων, των προσφύγων, των παιδιών του πολέμου, των αλητόπαιδων, ορφανών, ανηλίκων και προστασία των παιδιών από εκμετάλλευση εργασίας, σεξουαλική εκμετάλλευση. Πρόνοιες για το σύστημα απονομής δικαιοσύνης (δικαστήρια και νόμος) για τα παιδιά.

Συμμετοχή

Δικαίωμα ελεύθερης γνώμης και φωνής (έκφραση γνώμης σε ψηφοφορίες ή και άλλες μορφές λήψης αποφάσεων) σε θέματα που ενδιαφέρουν και επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τα παιδιά.

Αυτά είναι τα δεδομένα. Το ερώτημα για μας τους Βαθμοφόρους του Σ.Π.Κ. γενικά και ειδικά για τους Βαθμοφόρους της Κ.Α. είναι:

**ΕΙΣΑΣΤΕ ή καλύτερα ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΙ
και ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΜΕ ΟΣΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΩΣ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ
ή ΜΗΠΩΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ;**

Θέμα Θ3

Προσκοπισμός και Εθιστικές Ουσίες

Είναι σε όλους γνωστό ότι βρισκόμαστε μπροστά σε δύο μεγάλα κακά που αντιμετωπίζει η σύγχρονη ανθρωπότητα: Το AIDS και τις εθιστικές ουσίες.

Η καλύτερη θεραπεία, σύμφωνα πάντοτε με τους ειδικούς, είναι η πρόληψη, ο μοναδικός ίσως διαθέσιμος τρόπος άμυνας ενάντια στις μαστιγες αυτές. Η έγκαιρη, σωστή και συνεχής διαφώτιση, με βασικό άξονα το άτομο, που περιστρέφεται γύρω από το σύνθημα «άκουσε – μάθε – ζήσε» αποτελούν το πιο σημαντικό όπλο άμυνας.

Πολλοί είναι διστακτικοί στην εφαρμογή προγραμμάτων αγωγής των νέων στα θέματα AIDS και εθιστικών ουσιών, φοβούμενοι πάντοτε την πιθανότητα αρνητικής κοινωνικής αντίδρασης, με αντίθετα αποτελέσματα και την προτροπή των νέων προς τον πειραματισμό. Σχετικές μελέτες έχουν αποδείξει ότι η ορθολογιστική εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων, όχι μόνο δεν είχε οποιαδήποτε αρνητικά αποτελέσματα, αλλά αντίθετα, οι νέοι που συμμετείχαν σε αυτά, απόκτησαν μια πολύ πιο υπεύθυνη στάση και συμπεριφορά.

Ως Βαθμοφόροι, μπορούμε να συμμετάσχουμε αλλά ταυτόχρονα και να συνεισφέρουμε στην προσπάθεια αυτή, διδασκόμενοι από τις εμπειρίες των άλλων, ακούγοντας με αγάπη τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες των νέων μας και βοηθώντας στην εφαρμογή και υλοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων που το Σώμα Προσκόπων Κύπρου έχει καταρτίσει.

Τα προγράμματα διαχωρίζονται σε διάφορα επίπεδα με βασικό κριτήριο την ηλικία και τη δυνατότητα του ατόμου να αντιληφθεί και να κατανοήσει το περιεχόμενο και την έννοιά του. Η επιτυχία του κάθε προγράμματος, βασίζεται στην σταθερότητά του, τον εκσυγχρονισμό και την ενημέρωση του περιεχομένου του με νέα στοιχεία που πιθανόν να υπάρχουν, τη χρήση ποικίλων εκπαιδευτικών μεθόδων και ιδιαίτερα του παιχνιδιού στο οποίο άλλωστε βασίζεται η Προσκοπική μέθοδος και τη λογική της συνέχειας και συνέπειας...

Το κεφάλαιο «Δράση για Ζωή» περιέχει ιδέες που μπορεί ο κάθε Βαθμοφόρος να εφαρμόσει με την ομάδα του, προάγοντας έτσι τις ορθές αρχές υγιεινής. Πάντοτε, στόχος και επιδίωξή μας θα πρέπει να είναι η ορθή και ολοκληρωμένη επιμόρφωση των μελών μας έτσι που η ατομική συμπεριφορά του καθενός να είναι ασφαλής για τον ίδιο, την οικογένειά του αλλά και την κοινωνία γενικότερα.

Βοήθεια στην Πρόληψη των Ψυχοδραστικών Ουσιών

Οι γονείς, αλλά και οι Βαθμοφόροι, ευρίσκονται στην καλύτερη θέση απ' όλους για να βοηθήσουν τα παιδιά τους να αντιμετωπίσουν την ζωή με αισιοδοξία και αυτοσεβασμό. Για να γίνει αυτό, τόσο οι γονείς όσο και οι Βαθμοφόροι, θα πρέπει να είναι πολύ καλοί γνώστες του θέματος έτσι που να μπορούμε να παρακολουθούμε τη συμπεριφορά των παιδιών, αλλά ταυτόχρονα και να συζητούμε μαζί τους, δίδοντάς τους μια συνεχή πληροφόρηση και διαφώτιση γύρω από τα θέματα και τα ερωτήματα που τα απασχολούν.

Η επιτυχία μιας τέτοιας σχέσης βασίζεται στην αγάπη, την κατανόηση, την υποστήριξη και τη σημασία που πρέπει να δίδεται στο παιδί, μέσα από μια αμφίδρομη, ανοικτή και ειλικρινή επικοινωνία.

Οι κοινωνιολόγοι υποστηρίζουν ότι η κρίση που διέρχεται ο θεσμός της οικογένειας, αποτελεί ένα από τους κυριότερους λόγους – αν όχι τον κυριότερο – που οδηγεί στην αποξένωση μεταξύ των μελών της οικογένειας και το σπάσιμο των δυνατών οικογενειακών δεσμών που παραδοσιακά υπήρχαν και καλλιεργούνταν στον τόπο μας. Η αλλαγή νοοτροπίας, η καταναλωτική μανία και η αλλαγή στον τρόπο συμπεριφοράς των νέων, προέρχονται από εξωγενείς παράγοντες, όπως για παράδειγμα ο καταναλωτισμός που αποσκοπεί κύρια στην εξασφάλιση υλικών αγαθών για τα παιδιά από τους γονείς παρά πνευματικών αξιών, με αποτέλεσμα την παραπέρα διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των γενεών. Ο περιορισμός του χρόνου επικοινωνίας μεταξύ των μελών της οικογένειας για εξασφάλιση περισσότερου χρόνου εργασίας, υψηλότερου εισοδήματος και κατά συνέπεια μεγαλύτερης ποσότητας υλικών αγαθών, οδηγεί στην αποξένωση.

Είναι ευρύτατα παραδεκτό ότι οι σημερινοί νέοι έχουν μεγαλύτερο όγκο γνώσεων από τις προηγούμενες γενεές στην ίδια ηλικία. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οι σημερινοί νέοι ωριμάζουν και πιο γρήγορα, αλλά αντίθετα, με την ευκολία απόκτησης ιδιαίτερα των υλικών αγαθών, η ζωή καθίσταται «πιο εύκολη», με αποτέλεσμα την έλλειψη εξάσκησης κριτικής σκέψης. Η επίδραση του φαινομένου αυτού φαίνεται στην ατομία, τη διστακτικότητα, ακόμη και δειλία όταν φτάσει η στιγμή που χρειάζεται η λήψη σημαντικών αποφάσεων. Η δημιουργία ανασφάλειας είναι ένα φυσικό επακόλουθο και η έλλειψη αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησης που συνοδεύουν την κατάσταση αυτή, οδηγούν πολλές φορές στο εύκολο καταφύγιο των ναρκωτικών που προσφέρουν εύκολη αλλά πρόσκαιρη φυγή από την πραγματικότητα.

Εκτός όμως από αυτά, υπάρχουν δύο ακόμη σοβαροί επιπρόσθετοι λόγοι που οδηγούν τους νέους στη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών: Η φιλία και η λεγόμενη «μαγκιά». Και στις δύο περιπτώσεις, σημασία έχει η δύναμη του χαρακτήρα του κάθε ατόμου, του κάθε νέου δηλαδή. Αντίδοτο και στα δύο αυτά φαινόμενα είναι η δημιουργία νέων συμφιλιωμένων με τον εαυτό τους, που θα έχουν καλλιεργήσει ένα ισχυρό εσωτερικό χαρακτήρα με την ανάπτυξη και καλλιέργεια ψυχικών αντιστάσεων.

Η Κυπριακή νεολαία, αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα που σχετίζονται με την ποιότητα της ζωής και την αβεβαιότητα που παρουσιάζει το μέλλον.

Το πρόβλημα της χαμηλής ποιότητας ζωής, εστιάζεται βασικά στη μείωση του ελεύθερου χρόνου των νέων που οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες (μαθήματα, χρόνος εργασίας, πίεση για εξασφάλιση ψηλότερου εισοδήματος κ.λπ.) που ουσιαστικά καταπιέζουν την ελευθερία του ατόμου. Ως συνταγή στην αντιμετώπιση του προβλήματος της καταπίεσης, ο Προσκοπισμός προβάλλει την προσφορά ελκυστικών και δημιουργικών προγραμμάτων, μέσα από τα οποία το παιδί και ο νέος, βρίσκουν ευχάριστη και δημιουργική απασχόληση, γεμίζοντας ευχάριστα τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο που διαθέτουν, δίδοντας νόημα και ποιότητα στη ζωή τους. Αναπόφευκτα, η συμμετοχή στα προγράμματα αυτά, οδηγεί στην ενίσχυση

της αυτοεκτίμησης και της ελευθερίας της βούλησης, δημιουργώντας ταυτόχρονα τις απαραίτητες εκείνες αντιστάσεις που χρειάζονται για να κρατήσουν τους νέους μακριά από τα ναρκωτικά, τη βία και όλα τα άλλα προβλήματα της λεγόμενης σύγχρονης κοινωνίας.

Η κατάκριση της νεολαίας οδηγεί στη διεύρυνση του χάσματος. Οι παλαιότεροι θα πρέπει να δείχνουν κατανόηση για τα προβλήματα των νέων και να συμβάλλουν δημιουργικά στην αντιμετώπισή τους παρά να τηρούν μια άγονη, εντελώς κριτική στάση. Τέτοια συμπεριφορά από τους μεγαλύτερους ωθεί τους νέους σε παραπέρα απομόνωση.

Οι Βαθμοφόροι, έχουν τη δύναμη και την ικανότητα να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Ένας Βαθμοφόρος ως φίλος πρώτιστα με τους Προσκόπους, τους Ανιχνευτές αλλά ακόμη και τα Λυκόπουλά του, έχει μια «ανοικτή γραμμή» επικοινωνίας με τα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους. Αυτή η γραμμή επικοινωνίας θα πρέπει να είναι αμφίδρομη. Ο Βαθμοφόρος πρέπει να ακούει και να συμπαρίσταται στα μέλη της ομάδας του. Είναι το πρότυπο των μελών της και η ευθύνη του τεράστια. Έχει τη δύναμη να βοηθήσει τους νέους να αντιμετωπίσουν με αισιοδοξία το μέλλον. Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της εμπιστοσύνης και του αυτοσεβασμού των νέων αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της επιτυχίας.

Ο Προσκοπικός Νόμος και η Προσκοπική Υπόσχεση αποτελούσαν και αποτελούν ένα ισχυρό κώδικα ζωής. Όταν τα παιδιά, οι έφηβοι και οι νέοι μελετήσουν και εμβαθύνουν, με τη βοήθεια των Βαθμοφόρων τους, στις αξίες που εμπεριέχονται σε αυτά και προσπαθήσουν να ζήσουν ως πραγματικοί Πρόσκοποι, δεν έχουν τίποτε να φοβηθούν από τη ζωή. Οι αντιστάσεις είναι δεδομένες και δοσμένες.

Συμπλήρωμα της προσπάθειας αυτής, θα πρέπει να είναι το πλούσιο σε δράσεις, δημιουργικότητα, περιπέτεια, ενδιαφέρον και εμπειρίες Προσκοπικό πρόγραμμα. Η αξιοποίηση της αυτενέργειας των νέων μέσα από την αγάπη που θα δείξουμε σε αυτούς αλλά και στο τι κάνουμε, με την εφαρμογή του προσκοπικού παιχνιδιού με τον ευφάνταστο τρόπο που γνωρίζουν οι Βαθμοφόροι μας, μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο κόσμο. Ας σκεφτούμε μόνο την ηθική ικανοποίηση και τη χαρά που θα νιώσει κάποιος όταν θα έχει μέσα από τις προσπάθειές του οδηγήσει ένα σημαντικό αριθμό από παιδιά και νέους μακριά από τις μάστιγες της εποχής μας.

Προειδοποιητικά Σημάδια που Πιθανόν να Δημιουργούν Υποψίες ότι Ένα Παιδί Μπορεί να Κάνει Χρήση Εθιστικών Ουσιών

1. Κόκκινα ή υγρά μάτια με συστολή ή διαστολή της κόρης
2. Υπερβολικές εφιδρώσεις
3. Ωχρή ανθυγιεινή όψη, μύτη που στάζει
4. Ευερέθιστος, ανήσυχος, νευρικός, χασμουρητά, αϋπνία, φαγούρα, αναούλα, διάρροια
5. Μεγάλη απώλεια βάρους

Αλλαγές στη Συμπεριφορά Ενός Παιδιού που Δεν Εξηγούνται απο τις Περιστάσεις, Πρέπει να μας Ανησυχούν,

χωρίς να σημαίνει ότι οφείλονται πάντα στα ναρκωτικά.

1. Απουσίες από το σχολείο ή ελάττωση της επίδοσής του.
2. Απώλεια ενδιαφερόντων και αυτοελέγχου.
3. Ανεξήγητη επιθετικότητα και θυμός.
4. Κλείσιμο στον εαυτό.
5. Αδιαφορία για την εμφάνιση.
6. Κλοπή χρημάτων ή/και αντικειμένων αξίας.
7. Ασυνήθιστα μεγάλη όρεξη για φαγητό ή το αντίθετο.

Τι Μπορούμε να Κάνουμε ως Γονείς ή Βαθμοφόροι αν ένα Παιδί μας Κάνει Χρήση;

1. Μην θεωρήσεις τον εαυτό σου υπεύθυνο.
2. Μην πανικοβληθείς.
3. Δείξε ψυχραιμία και προσπάθησε να λύσεις το πρόβλημα που απασχολεί το παιδί.
4. Κάνε το παιδί να νιώσει ώριμο και υπεύθυνο ως άτομο.
5. Μην αδιαφορήσεις. Επικοινωνήσε με το παιδί και μάθε έγκαιρα τι του συμβαίνει.
6. Ενθάρρυνε το παιδί για ενεργό συμμετοχή σε εξωσχολική δραστηριότητα (π.χ. προσκοπικές δραστηριότητες, κολύμπι, μπάσκετ).

Θέμα Ι1

Πηγές

Για να μπορούν οι Βαθμοφόροι να ανανεώνουν και να εμπλουτίζουν τα θέματα, τις δράσεις και γενικά τη δουλειά τους, χρειάζονται βοήθεια από διάφορες πηγές.

Πηγές από όπου θα μπορούν να αντλούν γνώσεις και ιδέες, για να δίνουν βάθος και ποικιλία στα προγράμματα που ετοιμάζουν, ώστε αυτά να γίνονται πιο πλούσια και συναρπαστικά.

Τέτοιες πηγές είναι:

Πηγή Πρώτη

Βιβλία, Περιοδικά, Προσκοπικές εκδόσεις, Φωτογραφίες, Κατάλληλα προγράμματα του διαδικτύου, Βιντεοταινίες.

Βιβλία: Ιστοριών, Εθνικά, Θρησκευτικών, Βιογραφίες, Παλιά Προσκοπικά, άλλων Κλάδων, βιβλία Χειροτεχνίας.

Περιοδικά: Προσκοπικά, Παλιά τεύχη του «Πάντα Εμπρός», του «Εσο Έτοιμος», ο «Πρόσκοπος», άλλα Παιδικά Περιοδικά.

Φωτογραφίες: Περιοδικών, Εφημερίδων, από όπου μπορούν να πάρουν ιδέες για χειροτεχνίες, για παιχνίδια, για Ειδικές Συγκεντρώσεις.

Ιστοσελίδες του διαδικτύου για παιδιά.

Βιντεοταινίες: του Νάσιοναλ Τζεογράφικ, του Κουστώ, του Ντίσνεϋ. Εκδόσεις Άλλων Οργανώσεων.

Με γνώμονα τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα των μελών του Τμήματός τους οι Βαθμοφόροι βρίσκουν μια συγκεκριμένη βοήθεια, και την προσαρμόζουν στο Πρόγραμμά τους.

Πηγή Δεύτερη

Άνδρες και Γυναίκες, Άνθρωποι με Γνώσεις, Ικανότητες, Ιδέες, Ευθύνες, Πείρα.

Ιερείς, Καθηγητές, Θεολόγοι, Ιατροί, άλλοι Βαθμοφόροι, Παλαιά μέλη του Σ.Π.Κ., Υπεύθυνοι Δασονομείου, Βιομηχανιών, Υπουργείου Παιδείας, Γονείς των παιδιών, Αστυνομικοί, Πυροσβέστες, Ιδιοκτήτες Γκαράζ κ.λπ.

Άνθρωποι με ειδικά ενδιαφέροντα. (Φωτογράφοι, Κολυμβητές, Αθλητές, Δάσκαλοι Τζούντο, Καράτε).

Μέλη άλλων Οργανώσεων (Τάγμα Αγ. Ιωάννου κ.λπ.).

Άνθρωποι ηλικιωμένοι με πολλές εμπειρίες.

Πηγή Τρίτη

Τοποθεσίες που οι Βαθμοφόροι έχουν επισκεφθεί.
 Πράγματα που είδαν.
 Αναμνηστικές φωτογραφίες.
 Οι εμπειρίες της ζωής τους μέχρι σήμερα.

Πηγή Τέταρτη

Τα ίδια τα παιδιά του Τμήματος.
 Τα ενδιαφέροντά τους.
 Οι κλίσεις τους.
 Τα ταλέντα τους.
 Οι επιθυμίες τους.
 Ο κύκλος Κουβέντας.
 Το Συμβούλιο των Πρώτων.
 Το Συμβούλιο Τιμής.
 Οι ατομικές συζητήσεις.
 Ιδέες από άλλα Τμήματα.
 Ιδέες από παιδιά εκτός Τμήματος.

Πηγή Πέμπτη

Οι Εκπαιδεύσεις Βαθμοφόρων του Σ.Π.Κ.

Πηγή Έκτη

Το διαδίκτυο.

Μερικές Χρήσιμες Διευθύνσεις:

Το Σώμα Προσκόπων Κύπρου: <http://www.cyprusscouts.org>

Το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων: <http://www.sep.org.gr>

Το Διεθνές Προσκοπικό Γραφείο:

<http://www.scout.org/front/index.shtml> Από όπου μπορείτε να κατεβάσετε πολλές εκδόσεις δωρεάν.

Το (Βρετανικό) Σώμα Προσκόπων όπου υπάρχει πληθώρα ιδεών για προγράμματα: <http://www.scoutbase.org.uk/> και από όπου μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν πολλά φυλλάδια.

<http://www.scoutnet.org.uk/index.htm> Επιπρόσθετη πηγή ιδεών για προγράμματα και πηγή πληροφοριών.

Για κόμπους μπορείτε να πάτε στο International Guild of Knot Tiers, όπου μπορείτε να γίνετε μέλος, και αν υπάρξουν αρκετά μέλη από την Κύπρο να δημιουργηθεί Κλάδος Κύπρου.

<http://www.igkt.net/>

Ο Παγκόσμιος Σύλλογος Συλλεκτών Προσκοπικών Σημάτων, όπου επίσης μπορείτε να γίνετε μέλος

<http://www.intbc.org/ibc/index.php>

Θέμα Κ1

Ένταξη στα Τμήματα Παιδιών με Ειδικά Προβλήματα

Λένε ότι τη στιγμή που γεννιέται ένα παιδί, οι Μοίρες τού χαρίζουν τα δώρα τους. Άλλα παιδιά παίρνουν πολλά δώρα – ομορφιά, εξυπνάδα, δύναμη, υγεία, ταλέντα – άλλα παιδιά παίρνουν λίγα δώρα, κι άλλα μαζί με τα λουλούδια παίρνουν και αγκάθια, που θα τα τρυπάνε και θα ματώνουν την καρδούλα τους σ' όλη τους τη ζωή, μα πιο πολύ θα τους πονά το τσίμπημα στην τρυφερή παιδική ηλικία.

Είναι τα παιδιά με τα διάφορα ειδικά προβλήματα, σωματικά ή πνευματικά.

Όταν λέμε σωματικά, εννοούμε διάφορες αναπηρίες, όπως δυσπλασίες των άκρων, σπαστικότητα, παραλύσεις, σοβαρά προβλήματα υγείας, όπως καρδιοπάθειες, αναιμίες κλπ.

Έχουμε επίσης τις ανωμαλίες στα αισθητήρια όργανα με πιο σοβαρές καταστάσεις την κώφωση και την τύφλωση.

Όταν μιλάμε για πνευματικά προβλήματα, εννοούμε την πνευματική καθυστέρηση. Δηλαδή τα παιδιά που οι νοητικές τους δυνάμεις είναι λίγο ή περισσότερο ελαττωμένες.

Τα άτομα αυτά – τα αποκλίνοντα – για αιώνες ολόκληρους αντιμετώπιζαν την προκατάληψη των συνανθρώπων τους. Ας θυμηθούμε τον Καιάδα των Σπαρτιατών, το σκοτεινό Μεσαίωνα, ή ακόμη τον τρόπο που αντιμετώπιζαν στη γειτονιά μας, άτομα με κάποιο ελάττωμα – συνήθως τα αποκαλούσαν «ο κουτσός», «ο παλαβός» κ.ο.κ.

Μόλις τις τελευταίες δεκαετίες η «πολιτισμένη» κοινωνία μας άρχισε να ανοίγει τις αγκάλες της στα μέλη της εκείνα που έχουν κάποιο σοβαρό πρόβλημα.

Αρχικά λειτούργησαν Ειδικές Σχολές – Σχολές Τυφλών – Κωφών – Πνευματικά Καθυστερημένων. Σήμερα όμως επικρατεί μια άλλη αντίληψη. Για λόγους κοινωνικής ένταξης τα παιδιά θα πρέπει να φοιτούν όλα στο ίδιο Σχολείο.

Όσα έχουν ειδικά προβλήματα παίρνουν ειδική βοήθεια μέσα στο χώρο των κανονικών Σχολείων.

Αυτή είναι η μοντέρνα θεωρία της ένταξης, ή όπως επεκράτησε να λέγεται με τον αγγλικό όρο *mainstreaming* (επικρατούσα τάση). Φιλοσοφία της θεωρίας αυτής, είναι ότι όλοι οι άνθρωποι, έξυπνοι και μη, αρτιμελείς και μη, όλοι ανεξαιρέτως είμαστε μέλη της ίδιας κοινωνίας. Σκοπός της αγωγής είναι να βοηθήσει το άτομο να ενταχθεί σ' αυτή την κοινωνία.

Τι γινόταν προηγουμένως; Τα παιδιά με ειδικά προβλήματα τα ξεχωρίζαμε από τα συνομήλικά τους για να τα εκπαιδύσουμε. Ενώ δηλαδή βρίσκονταν μέσα στην κοινωνία, τα αποτραβούσαμε και ύστερα κάναμε τεράστιες προσπάθειες να τα επανεντάξουμε σ' αυτή. Εν τω μεταξύ είχε δημιουργηθεί κάποιο τείχος που διαχώριζε τα παιδιά σε «κανονικά» και «προβληματικά».

Ζούμε στην εποχή που γκρεμίζονται τα τείχη. Και αυτό το τείχος έχει αρχίσει να γκρεμίζεται. Είναι όλα τους παιδιά του Θεού – παιδιά μας. Είναι καιρός να τα

αγκαλιάσουμε, να τα δεχτούμε με τη βεβαιότητα ότι το κέρδος θα είναι αμοιβαίο. Έχουμε να τους προσφέρουμε και έχουν να μας δώσουν πολλά, αν τα αφήσουμε να μας πλησιάσουν.

Κάποτε ιδρύθηκαν Προσκοπικά Τμήματα για παιδιά με ειδικά προβλήματα. Σήμερα ακολουθώντας τη φιλοσοφία του mainstreaming δεχόμαστε τα παιδιά με ειδικά προβλήματα στα Τμήματά μας.

Ας μην παρασυρθούμε όμως από τον ενθουσιασμό και την καλή μας θέληση. Η ένταξη παιδιού με πρόβλημα σε ένα Τμήμα πρέπει να γίνεται με πολλή προσοχή γιατί τυχόν αποτυχία θα επιβαρύνει περισσότερο το συναισθηματικό κόσμο του παιδιού, ενώ οι εντυπώσεις που θα σχηματίσουν τα άλλα παιδιά θα είναι αρνητικές.

Για να Πετύχει η Ένταξη Απαιτείται Προετοιμασία

1. Ο Βαθμοφόρος, με προσωπικές επισκέψεις στο σπίτι και στο σχολείο, ενημερώνεται πλήρως πάνω στο πρόβλημα του παιδιού.

Πρέπει να έχει σαφή γνώμη:

- α. Για το πρόβλημα υγείας.
- β. Για τον τρόπο που το παιδί αντιμετωπίζει το πρόβλημά του.
- γ. Για το συναισθηματικό κόσμο του παιδιού και τη συμπεριφορά του.
- δ. Για τις γνώσεις και τις δυνατότητές του.
- ε. Για τη στάση των γονιών του έναντι του (αποδοχή – απόρριψη – υπερπροστασία).
- στ. Για τη στάση των γονιών του έναντι του προβλήματος (αν νιώθουν αμηχανία, ντροπή, ανασφάλεια κλπ).

2. Ο Βαθμοφόρος προετοιμάζει το Τμήμα του:

- α. Τα παιδιά του τμήματος να πεισθούν ότι όλα τα παιδιά έχουν τη δική τους προσωπική αξία.
- β. Τα παιδιά να γνωρίσουν το ειδικό πρόβλημα και να εξοικειωθούν με αυτό.
- γ. Να γνωρίσουν το συγκεκριμένο παιδί σταδιακά και να το αποδεχτούν.

Απαραίτητη προϋπόθεση, είναι ο Βαθμοφόρος να αποδεχτεί πρώτος αυτό το παιδί. Να θελήσει με την καρδιά του να το συμπεριλάβει στο Τμήμα του, έχοντας πλήρη επίγνωση των δυσκολιών, που θα αντιμετωπίσει και της μεγάλης ευθύνης, που αναλαμβάνει:

Η ευθύνη αφορά:

- Τη φυσική ασφάλεια του παιδιού.
- Τη συναισθηματική του ασφάλεια.
- Τις εμπειρίες που θα αποκτήσουν τα άλλα παιδιά. Οι εμπειρίες αυτές θα διαμορφώσουν τη μελλοντική τους στάση απέναντι στα άτομα με προβλήματα.
- Ορισμένες απαραίτητες γνώσεις, που θα τον καταστήσουν ικανό να βοηθήσει το παιδί σε ώρα ανάγκης (π.χ. αν το παιδί είναι διαβητικό τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση κρίσης, ή πώς να ρυθμίσει το ακουστικό ενός βαρήκοου παιδιού).

Όταν το παιδί έλθει στο Τμήμα, ο Βαθμοφόρος φροντίζει ώστε η πρώτη επαφή να είναι επικοινωνιακή και ευχάριστη και να κρατήσει το χρόνο που απαιτείται έτσι που το παιδί να μην κουραστεί και να εγκλιματισθεί σιγά-σιγά.

Το όφελος από την ένταξη αυτή θα είναι μεγάλο και για το Βαθμοφόρο και για όλα τα παιδιά. Η επαφή αυτή μας βοηθά να γίνουμε πιο ανθρώπινοι. Να εκτιμήσουμε ότι μας χάρισε ο Θεός. Να γίνουμε λιγότερο εγωιστές. Να εκτιμάμε πάνω από όλα την ανθρώπινη υπόσταση, την ανθρώπινη ζωή και ύστερα όλα τα άλλα. Να διακρίνουμε πίσω από την επιφάνεια, όπου κρύβονται πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία, όπως μια καλή καρδιά, διάθεση για ειλικρινή φιλία, πηγαίο χιούμορ κ.ο.κ.

Το μόνο αχρείαστο στοιχείο, το μόνο στοιχείο που δεν πρέπει να έχει ΚΑΜΙΑ μα ΚΑΜΙΑ απολύτως θέση στην περίπτωση αυτή, είναι ο οίκτος. Αντίθετα, απαιτείται να υπάρχει πολλή, πάρα πολλή ΑΓΑΠΗ.

Θέμα Κ2

Παιχνίδια για Όλους

Το Μήνυμα

ΥΛΙΚΑ: Μερικές γραπτές προτάσεις.

Τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες. Ο υπεύθυνος δίνει στον πρώτο ένα γραπτό μήνυμα και εκείνος θα προσπαθήσει να το μεταδώσει στους άλλους, με κίνηση μόνο των χειλιών του, χωρίς ήχο (φωνή).

Οι Ζωγράφοι

ΥΛΙΚΑ: Χαρτιά και μολύβια.

Κάθε παιδί κρατώντας στο στόμα του το μολύβι προσπαθεί να κάνει ένα σκίτσο στο χαρτί.

Η Γκαρνταρόμπα (Αφής)

ΥΛΙΚΑ: Ρουχισμός (ζακέτες, παντελόνια, φούστες, πουκάμισα κ.λπ.)

Τα παιδιά χωρισμένα στις ομάδες.

Κάθε ομάδα με τη σειρά δένει τα μάτια και πηγαίνει στο σωρό που είναι ο ρουχισμός.

Εκεί παίρνουν από ένα ρούχο και αφού το αναγνωρίσουν με την αφή προσπαθούν να το φορέσουν.

Οι Φωτογραφίες (Μιμικής)

ΥΛΙΚΑ: τίποτε

6–8 παιδιά καλούνται να έρθουν μπροστά.

Ο Υπεύθυνος τους ζητά να σκεφθούν και να μιμηθούν, παίρνοντας την ανάλογη στάση σύμφωνα με το «σενάριο», που θα τους δοθεί, για να φωτογραφηθούν.

Τούς δίνει 1–2 λεπτά για να αποφασίσουν και μόλις σταθούν ακίνητοι παίρνει τη «φωτογραφία».

Με τον ίδιο τρόπο καλεί άλλη ομάδα παιδιών, ωστόσο πάρουν όλοι μέρος στη «φωτογράφιση».

ΙΔΕΕΣ Σεναρίων για Φωτογράφιση (Να σταθούν ως:)

1. Μέλη ποδοσφαιρικής Ομάδας
2. Κλέφτες που πιάστηκαν στα πράσα

3. Σε αποχαιρετισμό φίλου που πάει στο εξωτερικό
4. Στην εκτόξευση διαστημοπλάνου
5. Σε εκκίνηση δρόμου 200 μέτρων
6. Σε γαμήλιο πάρτι

Οι Συστάσεις (Γνωριμίας)

ΥΛΙΚΑ: τίποτε

Τα παιδιά σε σειρές με το σύνθημα ο πρώτος κάθε σειράς γυρίζει στο δεύτερο και κάνοντας χειραψία λέει δυνατά «Πώς είσθε; Το όνομα μου είναι...»

Ο δεύτερος γυρίζει στον τρίτο και κάνει το ίδιο ο τρίτος στον τέταρτο κ.ο.κ.

Ο τελευταίος τρέχει και συστήνεται στον πρώτο.

Θέμα Λ1

Ατομικές Εργασίες μετά τη Σχολή Προκαταρκτικής Εκπαίδευσης Βαθμοφόρων

Μέρος Α

Οδηγίες

Οι εργασίες αυτές δεν είναι εξέταση ούτε τρόπος αξιολόγησης, αλλά μέρος της Εκπαίδευσής σας για να σας βοηθήσει να εφαρμόσετε στην πράξη μερικά από τα θέματα που σας απασχόλησαν στη Σχολή και να διευρύνετε τις εμπειρίες σας.

Τις εργασίες αυτές θα τις ετοιμάσετε και θα τις υλοποιήσετε σε συνεργασία με τον Αρχηγό του Συστήματός σας, τον Αρχηγό και τους άλλους Βαθμοφόρους του Τμήματός σας, και όπου ενδείκνυται το Συμβούλιο Τιμής ή τη Σύνοδο της Κοινότητας ή το Συμβούλιο των Πρώτων. Θα τις συμπληρώσετε πριν τη Σχολή Βασικής Εκπαίδευσης.

Ο Επαρχιακός Έφορος θα ορίσει ένα Μέντορα που θα σας βοηθήσει, καθοδηγήσει και υποστηρίξει στη δουλειά σας και στην ετοιμασία και υλοποίηση των ατομικών εργασιών σας.

Κρατάτε σημειώσεις για κάθε τι σχετικό με τις ατομικές εργασίες σας, όπως π.χ. το αρχικό πρόγραμμα, την εξέλιξη της εργασίας, δυσκολίες που συναντήσατε, και πώς τις έχετε αντιμετωπίσει, παρατηρήσεις και σχόλια, τις εμπειρίες που αποκτήσατε, και άλλες πληροφορίες, που θα σας είναι χρήσιμες κατά τη συζήτηση των εργασιών αυτών με τον Επαρχιακό Έφορο ή τον εκπρόσωπό του.

Θα ασχοληθείτε και με τις δύο Εργασίες που περιγράφονται πιο κάτω.

Εργασία 1

Ο κάθε Βαθμοφόρος έχει τη δική του προσωπικότητα και το δικό του τρόπο που δουλεύει, ανάλογα με το χαρακτήρα του, την περιοχή που βρίσκεται, τον Κλάδο και το χαρακτήρα των παιδιών του τμήματός του. Για να διευρύνετε τις εμπειρίες σας μαζί με το Μέντορά σας επισκεφθείτε το αντίστοιχο τμήμα ενός άλλου Συστήματος κατά τη διάρκεια μιας συγκέντρωσης ή κατά προτίμηση δράσης του Τμήματος,

- α. Τις διευθετήσεις για την επίσκεψη θα τις κάμετε σε συνεννόηση με το Μέντορά σας.
- β. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης:
 - ι. Καταγράψετε τα μέρη του προγράμματος που παρακολουθήσατε και συζητήσατε με το Μέντορα πώς το κάθε μέρος του προγράμματος συμβάλλει στην επίτευξη της Αποστολής του Προσκοπισμού. Η συζήτηση αυτή μπορεί να γίνει κατά τη διάρκεια της επίσκεψης ή μετά την επίσκεψη. Τα συμπεράσματα της συζήτησης αυτής θα τα συζητήσετε με τον Επαρχιακό Έφορο ή τον εκπρόσωπό του.

- ii. Παρατηρήστε την ανταπόκριση των παιδιών στο κάθε μέρος του προγράμματος που παρακολουθήσατε, και συζητήστε με το Μέντορά σας αν το μέρος αυτό του προγράμματος συνάδει με τη μέθοδο του Προσκοπισμού (ελκυστικό προοδευτικό πρόγραμμα).
 - iii. Παρατηρήστε την κατανομή της δουλειάς σε όλους τους Βαθμοφόρους και στην περίπτωση Ομάδας Προσκόπων την εμπλοκή των Ενωμοταρχών στη διεξαγωγή του προγράμματος.
 - iv. Παρατηρήστε τον τρόπο που αξιοποιούνται οι Μέθοδοι του Κλάδου π.χ. «Μαθαίνω φτιάχνοντας» στην Αγέλη και το «Κατ' Ενωμοτία Σύστημα» στην Ομάδα.
- γ. Καταγράψετε τις ιδέες για προγράμματα που θα μπορούσατε να μεταφέρετε στο δικό σας Τμήμα.

Εργασία 2

Προγραμματίστε και ηγηθείτε μιας από τις προγραμματισμένες δράσεις του τμήματός σας ή μέρους αυτής, με τη συνεργασία των άλλων Βαθμοφόρων και (στην περίπτωση Ομάδας Προσκόπων) του Συμβουλίου Τιμής.

Στη συζήτηση που θα έχετε με τον Επαρχιακό Έφορο ή τον εκπρόσωπό του για την εργασία αυτή, θα φέρετε το πρόγραμμα που ετοιμάσατε, τον κατάλογο του εξοπλισμού που χρησιμοποιήσατε, και να είστε έτοιμοι να συζητήσετε γιατί έχετε επιλέξει αυτή τη δράση, ποια ήταν η ανταπόκριση των παιδιών και τι θα διαφοροποιούσατε με βάση την εμπειρία που αποκτήσατε.

Μέρος Β

Ερωτήσεις Σχετικές με τον Οργανισμό και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του Σ.Π.Κ.

Τις απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις θα τις βρείτε στον Οργανισμό και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του Σώματος Προσκόπων Κύπρου.

Στις απαντήσεις θα καθορίζετε αν η απάντησή σας προέρχεται από τον Οργανισμό ή τους Εσωτερικούς Κανονισμούς, το Άρθρο ή Μέρος, το Κεφάλαιο, την Παράγραφο που έχετε βρει την απάντηση.

1. Ποιός προτείνει στο Γενικό Έφορο κατάλληλα πρόσωπα για την έκδοση Εντολής Διοικήσεως;
2. Από ποιούς αποτελείται το Συμβούλιο Βαθμοφόρων του Συστήματος;
3. Ποιές είναι (ενδεικτικά), οι οδηγίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν σχετικά με την ασφάλεια των συμμετεχόντων σε ημερήσια εκδρομή;
4. Πού μπορεί να πραγματοποιηθεί Κατασκήνωση Λυκοπούλων;
5. Ποιοί είναι μέλη του Συνδέσμου Προσκοπικών Συστημάτων;

